

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

**JELENTÉS A GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYMINISZTEREK TANÁCSA ÁLTAL
2009. JÚLIUS 7-ÉN A TÚLZOTT HIÁNY ELJÁRÁS KERETÉBEN
KIADOTT AJÁNLÁS MEGVALÓSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN HOZOTT
INTÉZKEDÉSEKRŐL**

2011. DECEMBER

TARTALOM

BEVEZETŐ	1
1. MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK	2
2. ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK.....	5
2.1. 2011. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK	5
2.2. 2012. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI CÉLOK	6
A SZÉLL KÁLMÁN TERV A 2012. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSBEN	7
A KONVERGENCIA PROGRAMBAN TERVEZETT ÉS TOVÁBBI EGYENLEGJAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEK	10
A KÖLTSÉGVETÉS BIZTONSÁGOS VÉGREHAJTÁSÁT BIZTOSÍTÓ SZABÁLYOZÁS.....	17
AZ ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTÉSE	18
2.3. A 2013. ÉVI KÖLTSÉGVETÉST MEGALAPOZÓ INTÉZKEDÉSEK	19
3. NÖVEKEDÉST ÉS VERSENYKÉPESSÉGET ERŐSÍTŐ, A FENNTARTHATÓ KÖLTSÉGVETÉST MEGALAPOZÓ STRUKTURÁLIS REFORMOK	26
3.1. A VERSENYKÉPESSÉG ERŐSÍTÉSE	26
A VÁLLALKOZÁSOK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE	26
A MUNKAERŐPIAC RUGALMASABBÁ TÉTELE.....	33
3.2. AZ ÁLLAMI KIADÁSOK NÖVEKEDÉS-BARÁT ÁTALAKÍTÁSA	38
A KÖZIGAZGATÁS MEGÚJÍTÁSA	38
AZ ÖNKORMÁNYZATI RENDSZER MEGÚJÍTÁSA	41
A NYUGDÍJRENDSZER ÁTALAKÍTÁSÁNAK LÉPÉSEI.....	45
EGÉSZSÉGÜGYI KIADÁSOK	46
SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK	54
4. ÚJ KÖZPÉNZÜGYI SZABÁLYOZÁS.....	59
1.a sz. Melléklet A 2012. ÉVI HIÁNYCÉLT MEGALAPOZÓ INTÉZKEDÉSEK A BENYÚJTOTT KÖLTSÉGVETÉSI TÖRVÉNYJAVASLATBAN	62
1.b sz. Melléklet AZ ELFOGADOTT ADÓVÁLTOZÁSOK 2012. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSA	68
1.c sz. Melléklet TARTALÉKBA HELYEZETT KIADÁSI ELŐÍRÁNYZATOK KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSA	69
2. sz. Melléklet A SZÉLL KÁLMÁN TERV 2013. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSAI	70

BEVEZETŐ

A túlzott hiány eljárás keretében Magyarországhoz intézett ajánlás értelmében a magyar hatóságok évente kétszer jelentést nyújtanak be a Tanács és az Európai Bizottság részére. Eddig 8 évközi jelentés benyújtására került sor, amelyek bemutatták a túlzott hiány megszüntetése érdekében hozott intézkedések előrehaladását, beleértve a strukturális reformok területén megtett lépéseket.

A tanácsi ajánlás Magyarország számára 2011-re tűzte ki a túlzott hiány megszüntetésének határidejét. Az államháztartás egyenlege többletet mutat ebben az évben, de jelentős mértékű egyszeri tételek is (elsősorban a nyugdíjreform keretében a magánnyugdíjpénztárakban felhalmozott vagyon átutalása az állami nyugdíjpillérbe) befolyásolják az egyenleg alakulását. A Kormány azonban elkötelezett a túlzott hiány fenntartható módon történő megszüntetése mellett. Ezért a 2011 márciusában meghirdetett strukturális reform program növekedésbarát, az állami kiadásokat csökkentő és szerkezetét átalakító intézkedésein és a 2011. áprilisi Konvergencia Programban tervezett egyensúlyjavító lépéseken túlmenően a Kormány 2012. évi költségvetési törvényjavaslatba számos további konszolidációs intézkedést épített be a GDP 2,5%-ának megfelelő hiánycél biztonságos elérése érdekében. Mivel a ciklikus feltételek romlása ellenére sem változott a hiánycél, a strukturális deficit kisebb lesz a Konvergencia Programban feltételezetttnél és 2 százalékpontot meghaladóan csökken 2012-ben.

A jelenlegi évközi jelentés bemutatja

- a 2011-2012. évi felülvizsgált makrogazdasági előrejelzést,
- a 2011. évi költségvetési folyamatokat,
- az Országgyűlésnek benyújtott 2012. évi költségvetési törvényjavaslatba beépülő intézkedéseket és azok költségvetési hatását,
- a 2013. évi hiánycél elérését megalapozó intézkedéseket,
- a versenyképesség erősítése és a közép- és hosszú távon is fenntartható gazdasági fejlődés támogatása érdekében megindított strukturális reformokat,
- és a közpénzügyek új szabályozását.

A jelentést a Kormány 2011. december 14-i ülésén megtárgyalta, majd ezt követően került benyújtásra az Európai Bizottság és a Tanács részére.

1. MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATOK

A fejlett országokban az adósságválság kapcsán kiújult pénzügyi bizonytalanság az üzleti és pénzügyi bizalom további romlásához vezetett Magyarország főbb kereskedelmi partnerei körében. Ezt figyelembe véve a Kormány a várható makrogazdasági folyamatok előrejelzését két lépésben lefelé módosította a Konvergencia Program prognózisához képest. A szeptemberben benyújtott 2012. évi költségvetési törvényjavaslat még – az Európai Bizottság és az IMF akkori növekedési várakozásával összhangban – 1,5%-os gazdasági növekedés feltételezésén alapult. December közepén azonban már a globális – elsősorban európai – gazdasági környezet romlása miatt a Kormány indokoltnak látja a 2012. évi növekedési prognózis 0,5%-ra csökkentését.

A szeptemberi előrejelzés is számolt azzal, hogy a kiújult krízis helyzet mind külső, mind belső csatornákon keresztül érinti a magyar gazdaságot. A külső kereslet romló kilátásai 2011 hátralévő időszakában és 2012-ben fékezhetik a magyar GDP növekedés fő húzóerejét jelentő exportot. Az export szektor lassulásának kedvezőtlen hatása lehet a feldolgozóiparra és ezen keresztül a munkaerő keresletre is, ami lefelé mutató kockázatokat jelent a háztartások jövedelmére és a vállalati profitokra egyaránt.

A növekvő kockázati felárak a hitelezési feltételek szigorodásán keresztül visszafoghatják a beruházásokat, valamint a háztartások fogyasztását. A korábban bejelentett nagy feldolgozóipari beruházások a tervek szerint alakulnak, azonban a háztartások beruházásai elmaradnak a korábbi várakozásoktól. A svájci frank forinttal szembeni erősödése növelte a háztartások adósságszolgálati terheit, így az alacsonyabb rendelkezésre álló jövedelmeken keresztül a fogyasztási kiadások visszafogásához vezetett. Ráadásul, a megnövekedett bizonytalanság óvatossági megtakarításaik növelésére ösztönzi a háztartásokat.

A 2012-es költségvetési törvényjavaslatot megalapozó pótlólagos intézkedések számos bevételi és kiadás oldali elemet tartalmaznak. A kiadási oldalon érvényesülő takarékoság közvetlen hatással lesz a kormányzati fogyasztásra, mérsékelve a GDP növekedését. A bevételi oldalon az ÁFA kulcs 27%-ra történő emelése az egyszeri inflációnövelő hatás mellett a rendelkezésre álló jövedelem reálértékét, ezáltal a háztartások fogyasztási kiadásait mérsékli. Az egészségügyi hozzájárulás egy százalékpontos növekedése és a járulékok alapjának szélesítése szintén kedvezőtlenül érinti a háztartások jövedelmi helyzetét és valamelyest a foglalkoztatottságot is.

Legfőképpen a gyengébb külső gazdasági környezet következtében, de valamelyest a bejelentett intézkedések közvetett hatásaival is összefüggésben, a költségvetést megalapozó

makrogazdasági előrejelzés a 2011. áprilisi Konvergencia Programban vártnál lassúbb GDP növekedést, mind a beruházások, mind a fogyasztási kiadások tekintetében alacsonyabb ütemet valószínűsített. A közmunka program keretében a teljes munkaidőben foglalkoztatottak száma növekszik 2012-ben, de ennek a kormányzati fogyasztásra gyakorolt pozitív hatását semlegesítik az egyéb, a kiadások visszafogására irányuló intézkedések. Összességében, a belső kereslet kisebb mértékben járul hozzá a GDP növekedéséhez, a növekedés fő motorja továbbra is a nettó export marad.

A költségvetési törvényjavaslat azt feltételezte, hogy az infláció éves átlagos mértéke 2012-ben várhatóan 4,2%-ra növekszik az említett egyszeri hatás következtében, majd ezt követően fokozatosan mérséklődve, a központi bank inflációs célja felé tart.

Fő makrogazdasági mutatók, a költségvetési törvényjavaslatot megalapozó makrogazdasági előrejelzésben*

	2009	2010	2011 előrejelzés		2012 előrejelzés	
	tény	tény	Konvergencia Program	2012-es költségvetés	Konvergencia Program	2012-es költségvetés
	<i>Változás az előző évhez képest, %</i>					
GDP volumene	-6,7	1,2	3,1	1,9	3,0	1,5
Háztartások fogyasztási kiadása	-8,1	-2,1	3,1	0,7	2,2	0,2
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-8,0	-5,6	5,7	-2,0	5,3	3,2
Export	-9,6	14,1	9,7	8,8	10,5	8,4
Import	-14,6	12,0	9,7	7,7	10,4	8,1
Foglalkoztatottak száma	-2,5	0,0	0,7	0,7	2,0	1,5
Munkanélküliségi ráta (15-74), %	10,0	11,2	10,9	10,9	10,5	10,7

* A költségvetési törvényjavaslatot megalapozó makrogazdasági előrejelzés a 2011. szeptember 28-ig rendelkezésre álló információk alapján készült.

December elejére azonban már nyilvánvalóvá vált, hogy az adósságválság elhúzódása rendkívüli mértékben felerősítette a makrogazdasági prognózis körüli negatív kockázatokat. A nemzetközi előrejelzések alapján a külső környezet jóval kisebb mértékben növekszik 2012-ben, mint arra korábban számítani lehetett.

A kiújuló nemzetközi adósságválság hatására jelentősen csökkent az üzleti és a fogyasztói bizalom, növekedett a bizonytalanság. Magyarországon a 2011 áprilisa óta csökkenő bizalmi mutatók az őszi hónapokban jelentősen estek. A bizonytalanság növekedése visszaveti a lakossági fogyasztást, a beruházást és Magyarország export-teljesítményét egyaránt. A

háztartások fogyasztási döntéseit a korábban feltételezettnél erőteljesebb óvatosság és mérlegalkalmazkodás jellemzi, de mindemellett egy kedvezőtlen növekedési környezetben a foglalkoztatás is némileg alacsonyabb ütemben bővíthet.

Annak ellenére, hogy a feldolgozóiparban (főként az autóiipari nagyberuházásoknak köszönhetően) továbbra is számítani lehet jelentős új beruházásokra, a hazai vállalatok 2012-ben még várhatóan visszafogják beruházási tevékenységüket, kivárnak a gazdasági helyzet stabilizálódásáig. A romló kockázati környezetben a hitelfeltételek tovább szigorodnak, ami tovább ronthatja a lakásberuházások alakulását.

A szokásos technikai kivetítést alkalmazva (három havi átlagos árfolyam alapján számolva) a szeptemberben benyújtott 2012. évi költségvetési törvényjavaslat még 268,5 forint/euro árfolyamot feltételezett. Az elmúlt hónapokban bekövetkezett árfolyamgyengülés következtében azonban a technikai kivetítés alapján már 299,4 forint/euro árfolyam adódik 2012-re. A gyengébb árfolyam fennmaradása esetén – néhány további intézkedést is figyelembe véve – 0,7 százalékpont inflációs kockázat kalkulálható az előrejelzésben.

Fő makrogazdasági mutatók, a 2011. decemberi makrogazdasági előrejelzésben*

	2009	2010	2011 előrejelzés		2012 előrejelzés	
	tény	tény	Konvergencia Program	2011 dec-i prognózis	Konvergencia Program	2011 dec-i prognózis
	<i>Változás az előző évhez képest, %</i>					
GDP volumene	-6,8	1,3	3,1	1,5	3,0	0,5
Háztartások fogyasztási kiadása	-6,4	-2,1	3,1	-0,1	2,2	-1,1
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-11,0	-9,7	5,7	-6,7	5,3	-2,0
Export	-10,2	14,3	9,7	9,1	10,5	6,0
Import	-14,8	12,8	9,7	6,3	10,4	4,1
Foglalkoztatottak száma	-2,5	0,0	0,7	0,5	2,0	1,1
Munkanélküliségi ráta (15-74), %	10,0	11,2	10,9	11,0	10,5	11,0

* A 2009-2010. évi adatok a KSH által bevezetett módszertani változások miatti adatrevízió következtében változtak.

2. ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK

2.1. 2011. ÉVI ÁLLAMHÁZTARTÁSI FOLYAMATOK

Az államháztartás 2011. évi egyenlegének alakulását jelentős nagyságú egyszeri tételek befolyásolják. A Kormány azonban a 2011. évi költségvetésben eredetileg kitűzött, az egyszeri tételek nagy részétől¹ megtisztított hiánycélt kívánja megvalósítani (a GDP 2,9%-a) és több lépésben intézkedett ennek elérése érdekében.

A vártnál gyengébb gazdasági növekedés okozta bevételkiesés ellentételezését szolgálta 2011 nyarán a 250 milliárd forintos (a GDP közel 1%-a) stabilitási tartalék törlése (az intézkedés döntő részben a költségvetési fejezetek kiadási előirányzatait csökkentette), az E85 üzemanyag bioetanol komponensénél a jövedéki adó emelése és az ún. népegészségügyi termékadó bevezetése egyes, magas cukor- és sótartalmú termékeknél.

A nemzetközi gazdasági környezetet, a növekedési kilátások romlását tekintetbe véve, a Kormány szeptemberben további 100 milliárd forint (a GDP közel 0,4%-a) egyenlegjavító intézkedésről döntött:

- A 1316/2011 (IX.19.) sz. Kormányhatározat a költségvetési fejezeteknél eszközbeszerzési tilalmat és a kiadási előirányzatok további 37 milliárd forint zárolását rendelte el, valamint maradványtartási kötelezettséget² írt elő;
- A bevételi oldalt javítja az adóbeszedés hatékonyságának növelése, a játékadó, valamint a dohány, az alkohol és a gázolaj jövedéki adójának emelése;
- Emellett, a nyugdíjreform keretében a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alaphoz került részvények osztalékára is számított a Kormány.

Az intézkedések és a jelentős egyszeri tételek eredményeként az államháztartás egyenlege 2011-ben többletet mutat. A hiányról és adósságról az Eurostat számára készített őszi jelentés a konvergencia programban várt 2% helyett a GDP 3,9%-ára becsülte a várható többlet mértékét. A változást döntően az egyszeri tételek különböző irányú módosulása, több tényező együttes hatása magyarázza:

---

¹ A 2011. évi költségvetésben kitűzött 2,9%-os hiánycél arra a feltételezésre épült, hogy a nyugdíjreform keretében az állami nyugdíjpillérbe visszalépő magán-nyugdíjpénztári tagok vagyoni portfóliójának átutalásából 2011-ben még csak a GDP mintegy 2%-ának megfelelő bevétel származik és további mintegy 1% bevétel várható 2012-ben. A visszalépések aránya azonban a költségvetésben számítottnál jóval nagyobb volt és a folyamat már 2011 elején lezárult. A Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapba került vagyon meghaladta a GDP 9%-át és teljes egészében az idei egyenleget javította.

² A kiadások tehát az előző évekről megmaradt, fel nem használt előirányzatok terhére sem növelhetők.

- Az állami nyugdíjrendszerbe visszalépett magán-nyugdíjpénztári tagok vagyoni portfóliójának átutalása – a reálhozamok és a tagdíj kiegészítések kifizetése után – a konvergencia program becslésénél a GDP 0,3%-ával több bevételt eredményezett;
- Az Európai Bíróság júliusban született döntésében a közösségi joggal ellentétesnek ítélte, hogy a magyar áfa-szabályozás korlátozta a ki nem fizetett beszerzések utáni áfa visszaigénylését. A döntés következtében a GDP 1%-át megközelítő összegű áfát igényeltek vissza az adózók, mely egyszeri hatásként jelentkezett;
- A konvergencia program azzal számolt, hogy a költségvetés átvállalja a tömegközlekedési vállalatok (MÁV, BKV) adósságának jelentős részét és emellett egyes PPP-projektek kiváltására is sor kerül. Az Eurostat számára készített őszi számítás a megvalósítás akkor még nem ismert részleteinek hiányában nem tartalmazta ezeket az (összesen a GDP kb. 2%-át kitevő) egyszeri tételeket.

Az Eurostat számára készített jelentés elküldése után az Országgyűlés módosította a 2011. évi költségvetést és felhatalmazta a Kormányt a MÁV adósságából 64 milliárd forint átvállalására, valamint a Magyar Fejlesztési Bank 60 milliárd forintos tőkemelésére.

2.2. 2012. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI CÉLOK

A Parlamentnek benyújtott költségvetési törvényjavaslat értelmében 2012-ben az államháztartás ESA95 szerinti hiánya a GDP 2,5%-a lehet. A hiánycél elérését megalapozza, hogy a költségvetési előirányzatokba beépültek

- egyrészt a márciusi strukturális reformprogram, a Széll Kálmán Terv döntően a kiadások csökkentését és növekedésbarát átalakítását megcélzó intézkedései,
- másrészt a konvergencia programban tervezett további egyenlegjavító lépések,
- harmadrészt, a lefelé módosított makrogazdasági előrejelzés, valamint a nemzetközi gazdasági és pénzügyi kockázatokra tekintettel jelentősen megnövelt költségvetési tartalékok miatt szükséges, pótlólagos kiigazításról született döntések.

Össességében a költségvetési törvényjavaslat alapján a jövő évben megvalósuló kiigazítás meghaladja az 1400 milliárd forintot (a GDP 4,8%-át), és csaknem 60%-a a kiadási oldalt érinti.

A strukturális jellegű, tartós hatású intézkedéseknek köszönhetően a gazdasági ciklus hatásától és az egyszeri tételektől megtisztított hiány 2 százalékpontot meghaladóan csökken 2012-ben. Mivel a ciklikus feltételek romlása ellenére sem változott a hiánycél, a strukturális deficit kisebb lesz a 2011. áprilisi Konvergencia Programban feltételezetttnél.

Az államháztartás egyenlege

a GDP százalékában

	2011		2012	
	Konvergencia Program	2012-es költségvetés	Konvergencia Program	2012-es költségvetés
Egyenleg	2.0	3.9*	-2.5	-2.5
Strukturális egyenleg	-4.7	-4.5	-2.6	-2.4

* Az Eurostat számára készített 2011 őszi jelentésben

A SZÉLL KÁLMÁN TERV A 2012. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSBEN

FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKAERŐPIAC

- A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény módosította a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényt. Az álláskeresői járadék feltételrendszere szigorodott, összegének felső határa a minimálbér 120%-áról a minimálbért megfelelő összegre csökkent, maximális folyósítási ideje a korábbi 270 nappól 90 napra módosult. Az intézkedések hatása a tervezett mértékben érvényesül, sőt annál kissé erőteljesebb is lehet, a Munkaerőpiaci Alap passzív ellátásokra fordított kiadásai 2011-hez képest mintegy felére csökkennek.
- Az aktív munkaerőpiaci eszközökre és szakképzési célokra fordítható kiadásoknál a költségvetés érvényesíti a Széll Kálmán Tervben előírt megtakarítást, az erre a célra rendelkezésre álló források az uniós finanszírozás függvényében bővíthetnek.
- A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. módosítása értelmében 2011. május 1-től a táppénz maximuma a minimálbér négyszereséről a minimálbér kétszeresére csökkent, az ún. passzív táppénz lehetősége 2011. július 1-től megszűnt. Az eddigi folyamatok igazolják a Széll Kálmán Terv megtakarítási követelményeinek teljesülését.
- A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény módosította a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt és maximálta az egy család által igénybe vehető szociális segélyek, illetve foglalkoztatást helyettesítő támogatás együttes összegét. Az ebből származó megtakarításon túlmenően a költségvetés további 10 milliárd forint megtakarítást ér el az egyes, helyi hatáskörben megállapított önkormányzati segélyekhez való központi költségvetési hozzájárulás csökkenésével. Ez arra ösztönzi az önkormányzatokat, hogy csak a valóban rászorulóknak nyújtsanak segítséget.

- Az új Start-munka program keretében jelentősen bővülni fog a közfoglalkoztatásban résztvevők száma, a közfoglalkoztatásra szánt források 2011-hez képest megduplázódnak. A közfoglalkoztatás munkaviszonytól eltérő specialitásait tükrözve, a közfoglalkoztatási bér szintje a minimálbérnél alacsonyabb. Azok az aktív korú, munkaképes személyek, akik még a közfoglalkoztatásban sem jutnak munkalehetőséghez, a korábbi bérpótló juttatás helyett foglalkoztatást helyettesítő támogatást kapnak. A költségvetés azzal számol, hogy a bérpótló juttatás átalakításától várt megtakarítás nem valósul meg, mivel a makrogazdasági környezet jóval kedvezőtlenebb a Széll Kálmán Terv meghirdetésekor előre láthatónál, így az igénybevevők számának emelkedése valószínűsíthető. Ezen a területen megtakarítás eléréséhez további, új intézkedésre van szükség.
- A családtámogatások indexálását külön törvény nem írja elő, így a költségvetési törvényjavaslat a Széll Kálmán Tervnek megfelelően a családtámogatások nominális rögzítését tartalmazza.

NYUGDÍJRENDSZER

- Mivel a GDP növekedése 2012-ben nem éri el a 3%-ot, a nyugdíjak a költségvetés készítésekor hatályos törvénynek (A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény) megfelelően is a várható infláció mértékével emelkednek. A költségvetést megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény tartalmazza az indexálás szabályozásának változását: a nyugdíjak a jövőben is a várható infláció mértékével emelkednek.
- A korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény értelmében a korhatár előtti öregségi nyugdíjak korhatár előtti ellátássá, a fegyveres testületek tagjai esetében szolgálati járandósággá alakulnak. A korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetésével 2012-től új jogosultság nem szerezhető. A karkedvezményes jogszerzés 2012. december 31-ig változatlan, a szerzett jogok később is érvényesíthetők. Az országgyűlési képviselők korhatár előtti ellátása és a fegyveres testületek tagjainak szolgálati járandósága a személyi jövedelemadó mértékével azonos mértékben csökken. Az intézkedés költségvetési hatása várhatóan meghaladja a Széll Kálmán Tervben várt mértéket.
- A rokkantsági ellátások felülvizsgálata kapcsán a költségvetés óvatos feltételezéssel él: az elérhető megtakarítás több évre elosztva valósulhat meg, 2012-ben annak mintegy 30%-ára lehet biztonságosan számítani.

KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

A költségvetést megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény értelmében a fogyasztói árkiegészítési tételek mérséklésével mintegy 16 milliárd forinttal csökken a kedvezményes helyközi utazások után a szolgáltatóknak járó támogatás. Emellett, a közszolgáltatási költségtérítések esetében a működési hatékonyság növelése, a menetrendek összehangolása következtében 10 milliárd forint megtakarítás várható.

FELSŐOKTATÁS

A költségvetés azzal számol, hogy a szabályozás biztosítani fogja a Széll Kálmán Tervben tervezett megtakarítást.

EGÉSZSÉGÜGY

A 1226/2011. (VI. 30.) Korm. határozat tartalmazza a gyógyszer-támogatási rendszer átalakítását a Széll Kálmán Tervnek megfelelően. A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. XCVIII. törvény 2011. júliusi módosítása, valamint az intézkedéseket megalapozó rendeletek már hatályos, illetve 2012. január 1-én életbelépő módosításai biztosítani fogják, hogy a gyógyszerkasszájánál tervezett megtakarítás elérhető legyen. A gyógyszertámogatásra fordított kiadások több mint 25%-kal csökkenhetnek 2011-hez képest.

ÁLLAMI ÉS ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS

- A központi közigazgatás racionalizálása keretében több mint 7000 fős létszámcsökkentésre kerül sor. Ezáltal 29 milliárd forint megtakarítás érhető el, ami mintegy két és félszerese az eredetileg tervezettnek.
- A helyi önkormányzatok költségvetési támogatásának előirányzata a tervezett mértékű megtakarítást tartalmazza.

ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTŐ ALAP

A „bankadó” mértéke a Széll Kálmán Tervnek megfelelően nem változik 2012-ben.

Összességében a márciusban tervezett megtakarítás 83%-a beépült a 2012. évi költségvetésbe:

A Széll Kálmán Terv hatása a 2011. szeptember 30-án benyújtott 2012. évi költségvetési törvényjavaslatban

	Milliárd forint	A GDP %-ában
Foglalkoztatás és munkaerőpiac	158	0,54
Nyugdíjrendszer	42	0,14
Közösségi közlekedés	26	0,09
Felsőoktatás	12	0,04
Egészségügy	83*	0,29
Állami és önkormányzati finanszírozás	44	0,15
Államadósság Csökkentő Alap	90	0,31
Összesen	455*	1,56

*: A költségvetési törvényjavaslat benyújtása után elfogadott módosítás következtében a K+F ráfordítások után érvényesíthető engedmény mintegy 7 milliárd forinttal mérsékelheti a gyártói befizetésekből származó bevételt. Ennek következtében az egészségügy területén elérhető megtakarítás 76 milliárd forintra, az összes költségvetési hatás 448 milliárd forintra módosul.

(Az egyes területeket érintő részletes intézkedéseket és azok költségvetési hatását az 1.a. sz. Melléklet tartalmazza.)

A KONVERGENCIA PROGRAMBAN TERVEZETT ÉS TOVÁBBI EGYENLEGJAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEK

A strukturális reformok mellett, amelyek kedvező hatása főként közép-és hosszútávon bontakozik ki, a költségvetési előirányzatok a Konvergencia Programban meghirdetett takarékos tervezés szerint kerültek kialakításra:

- A közszférában nem emelkednek az illetmények. Az alacsony keresetű munkavállalóknál megmarad az adójóváírás megszűnését kompenzáló bérkiegészítés.
- A családi támogatásokon kívüli, egyéb szociális támogatások sem emelkednek.
- A költségvetési fejezetek a 2011. évi stabilizációs tartalékkal csökkentett bázisra tervezték a kiadási előirányzataikat, tartóssá téve ezáltal az elért megtakarítást.

A Konvergencia Programban tervezett egyenlegjavító intézkedések hatása a benyújtott 2012. évi költségvetési törvényjavaslatban

	Milliárd forint	A GDP %-ában
Illetmények változatlan szinten maradása, az alacsony keresetű munkavállalóknál az adójóváírás kivezetését kompenzáló bérkiegészítés megtartásával	43	0,54
A családi támogatásokon kívüli, egyéb szociális ellátások változatlan szinten maradása	8	0,03
Fejezeti tartalék zárolása az ún. alkotmányos fejezeteknél és a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alapnál	13	0,04
A stabilitási tartalék törlésének beépülése a tervezés bázisába	241	0,83
Összesen	305	1,05

A központi költségvetési szerveknél jelentősen szigorodnak a pénzköltési szabályok. Így – figyelembe véve az új intézkedéseket is – a dologi kiadásai csökkennek 2012-ben (az új intézkedések részleteit a későbbi alfejezetek mutatják be).

SPECIÁLIS KIADÁSI TERÜLETEK

- A vasúttársaság (MÁV) költségvetési támogatásával kapcsolatos többletigények az elmúlt években tipikusan a vasúti pályahálózat működtetésével kapcsolatban merültek fel, amelyre a költségvetés korábban nem tartalmazott elegendő forrást. (A MÁV idei 35 milliárd forintos, állam által garantált kötvénykibocsátása szintén ennek tulajdonítható.) Ezért a 2012. évi költségvetési törvényjavaslat a korábbiakat érdemben meghaladó összeget, 47 milliárd forintot irányoz elő a pályahálózat működtetésének költségeire. A személyszállítás finanszírozása az elmúlt években általában megfelelőnek bizonyult, ebben nem várható változás, miután ez a kiadási előirányzat a 2012-es költségvetési törvényjavaslatban is mértéktartóan került megtervezésre. Mindezekon túl a MÁV működésének pénzügyi feltételeit javítja az is, hogy az Országgyűlés a 2011. évi költségvetési törvény módosításával felhatalmazta a Kormányt a MÁV adósságából 64 milliárd forint idei átvállalására, amelynek révén csökkennek a vasúttársaság jövőbeli adósságszolgálati kiadásai. A megvalósítás konkrét részleteinek kidolgozása folyamatban van.
- A budapesti tömegközlekedési társaság (BKV) támogatására 2011-ben 52,2 milliárd forintot tartalmazott a költségvetés (32,2 milliárd forint normatív támogatás és 20 milliárd forint fogyasztói árkiegészítés). Az év során mindezekon felül – három részletben – 24 milliárd forint többletigény merült fel. A 2012. évi költségvetési törvényjavaslat az

előző évihez hasonló mértékű (52,2 milliárd forint) támogatást irányoz elő, és emellett a Kormány áttekinti a helyi közlekedés (és kiemelten a fővárosi helyi személyszállítás) általános finanszírozási kérdéseit annak érdekében, hogy fenntartható megoldás szülessen.

- A Malév esetleges tőkejuttatása, ha szükségessé válik, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló (tartalék) előirányzat keretén belül lehetséges. Mindazonáltal, számos tényező arra utal, hogy erre az intézkedésre nem lesz szükség. Először is, a magánbefektetők részéről még a jelenlegi körülmények között is – egy esetleges szerkezetátalakítást követően – érdeklődés mutatkozik a társaság iránt. Másodszor, ha a társaság állami tulajdonban marad is, folyamatban van a lehetséges stratégiai változások áttekintése, amelyek biztosíthatják a társaság életképességét. Ez szervezeti, működtetési és a célállomások meghatározásának súlypontjaira irányuló változtatásokat egyaránt jelenthet. Összefoglalva, tőkejuttatás iránti igény akkor merülhet fel, ha az említett lehetőségek közül egyik sem valósul meg. Ebben az esetben is a hiánycél veszélyeztetése nélkül kezelhető azonban a felmerülő kiadás, akár az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások előirányzatai közötti átcsoportosítás, akár a rendkívüli kormányzati intézkedések előirányzat egy részének felhasználása révén.

A KÖLTSÉGVETÉSBE ÉPÍTETT TARTALÉKOK A BENYÚJTOTT TÖRVÉNYJAVASLATBAN

A makrogazdasági környezet kockázataira tekintettel, a költségvetési törvényjavaslat a konvergencia programban tervezettnél jóval nagyobb tartalékokat tartalmaz. A rendkívüli kormányzati intézkedésekre, vagyis az előre nem tervezhető kiadások és/vagy bevételkiesések fedezetére szolgáló tartalék előirányzat (100 milliárd forint) mellett a speciális kamat kockázati tartalék (50 milliárd forint) semlegesítheti a váratlan, globális pénzügyi turbulenciák hatását. Ezen felül, a világgazdasági folyamatokból fakadó makrogazdasági kockázatok megvalósulása esetére, a nem várt bevételkiesések, vagy kiadási többletek kezelésére további biztonsági tartalékot jelent az Országvédelmi Alap (150 milliárd forint, a GDP 0,5%-a). Modellszámítások azt mutatják, hogy a GDP 1 százalékponttal kisebb növekedése kb. 0,4 százalékponttal rontja az államháztartás egyenlegét, még abban az esetben is, ha az alacsonyabb növekedést az egyenlegre leginkább negatív hatással járó szerkezeti elmozdulás, a belső kereslet gyengülése okozza. Az összesen 300 milliárd forint (a GDP 1%-a) effektív tartalékon felül további 154 milliárd forint (a GDP 0,5%-a) céltartalékot is tartalmaz a költségvetési törvényjavaslat, döntően az adórendszer átalakításával összefüggő kompenzációk fedezetére.

ÚJ INTÉZKEDÉSEK A KÖLTSÉGVETÉSI TÖRVÉNYJAVASLATBAN

Figyelembe véve a gyengébb növekedési kilátásokat és a Kormánynak a jelentős mértékű „rendkívüli” tartalék létrehozására vonatkozó döntését, a konvergencia programban tervezett intézkedések már nem lennének elégségesek a (tartalékok nélkül tekintett) hiánycél biztonságos eléréséhez, ezért a költségvetés a bevételi és a kiadási oldalt egyaránt érintő új egyenlegjavító intézkedéseket is tartalmaz:

- A kiadásoldali intézkedések döntő része a központi költségvetési fejezeteknél céloz meg további megtakarítást a feladatok felülvizsgálata, egyes feladatok elhagyása, a kötelezettségvállalási lehetőségek és a közfeladatok ellátáshoz nem feltétlenül szükséges beszerzések korlátozása révén.
- Az országos közúthálózat üzemeltetésével, felújításával és fejlesztésével kapcsolatos feladatok (korábbi Útpénztár előirányzat) ellátását az úthasználati díjrendszerből származó bevételek mellett a korábbi költségvetési támogatást kiváltó, a díjfizetés kiterjesztéséből származó többletbevétel fedezi. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a díjrendszer átalakításának több verzióját vizsgálja.
- A helyi önkormányzatok által folyósított szociális ellátások területén a foglalkoztatást helyettesítő támogatást összhangba kell hozni a minimálbérnél alacsonyabb összegben meghatározott közfoglalkoztatási bérrel. A költségvetést megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény értelmében módosul a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás 20%-kal mérséklődik.
- A költségvetést megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény keretében módosul a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól szóló 1992. évi LXXXIV. törvény. A Nyugdíjbiztosítási Alapnál 2012-től jelentős profiltisztításra kerül sor: a korhatár alatti ellátásokat a továbbiakban részint az Egészségbiztosítási Alap (rokkantsági ellátások), részint az újonnan létrehozott Nemzeti Szociálpolitikai Alap (előrehozott öregségi, szolgálati és karkedvezményes ellátások) biztosítja.
- Az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény értelmében a bevételi oldalon az adóalapok szélesítésére, egyes adókulcsok növelésére kerül sor. A makrogazdasági kockázati tartalék (Országvédelmi Alap) létrehozását döntő részben az áfa-kulcs növekedéséből származó többletbevétel teszi lehetővé.
- A személyi jövedelemadózáásban a konvergencia programban feltételezettől eltérően már 2012-től megszűnik az adójóváírás, valamint havi 202000 forint jövedelemhatár alatt az

ún. szuperbruttósítás. A változás várhatóan egyenleg-semleges, mivel az így keletkező többletbevételek az alacsony keresetű munkavállalóknál szükséges béremelés kompenzációjára nyújtanak fedezetet.

Pótlólagos egyenlegjavító intézkedések a 2011. szeptember 30-án benyújtott 2012. évi költségvetési törvényjavaslatban

	Milliárd forint	A GDP %-ában
Kiadások		
Fejezeti kezelésű előirányzatok csökkentése és a saját bevételek (díjbevétel) növelése	35	0,12
Állami feladatok felülvizsgálata, hatékonyság növelése, egyes feladatok elhagyása, illetve szűkítése	110	0,38
Önkormányzatok által nyújtott szociális ellátások szűkítése (foglalkoztatást helyettesítő támogatás mérséklése)	18	0,06
Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások csökkentése	5	0,02
Kiadáscsökkentés összesen	168	0,58
Bevételek		
25%-os ÁFA-kulcs 27%-ra emelése, személygépkocsi lízing áfa levonási tilalmának feloldása	140	0,48
Jövedéki adó emelése (dohány*, alkohol, gázolaj)	42	0,14
Játékadó növelése és on-line szerencsejáték megadóztatása	32	0,11
Munkavállalói járulék 1 százalékpontos növelése és a járulékok alapjának szélesítése	112	0,38
SZJA alapjának szélesítése	15	0,05
Társasági adózásban a veszteségelhatárolás szűkítése, cégautó adó növelése	51	0,17
Népegészségügyi termékadó növelése, adóalap szélesítése	10	0,03
„Baleseti adó” bevezetése	24	0,08
Illetékek növelése	11	0,04
Termékdíjak emelése	36	0,12
Rendszámtábla csere	12	0,04
Bevételnövelés összesen	485	1,67
PÓTLÓLAGOS egyenlegjavítás összesen	653	2,24

* A dohánytermékek jövedéki adójának emelését a Konvergencia Program prognózisa részben már figyelembe vette.

(Az egyes területeket érintő részletes intézkedéseket és azok költségvetési hatását az 1.a. sz. Melléklet tartalmazza.)

A strukturális reformprogram és az ezt kiegészítő további intézkedések hatására számottevően átalakul az állami kiadások szerkezete. A GDP-arányos társadalmi juttatások 1 százalékponttal csökkennek 2011-hez képest és még a közfoglalkoztatás jelentős bővülése mellett is mérséklődnek a közsféra folyó működési kiadásai (bérekre, járulékokra, áruk és

szolgáltatások vásárlására fordított kiadások együttesen). Ugyanakkor, a növekvő uniós transfereknek is köszönhetően érdemben emelkedhetnek az államháztartás beruházásai.

Az államháztartás fő bevételei és kiadásai (a 2011. szeptember 30-án benyújtott költségvetési törvényjavaslat alapján) a GDP százalékában

	2010	2011	2012
Bevételek			
Adó- és járulékbévételek	37.6	35.7	38.6
ebből: termelési és importadók	16.9	15.8	17.8
jövedelem és vagyoadók	8.0	6.3	7.1
társadalombiztosítási hozzájárulások	12.1	13.1	13.2
Egyéb bevétel	7.6	16.1	7.6
Bevételek összesen	45.2	51.9	46.2
<i>Adó- és járulékbévételek az egyszeri jellegű ÁFA-visszatulajás nélkül</i>	<i>37.6</i>	<i>36.6</i>	<i>38.6</i>
Kiadások			
Munkavállalói jövedelem + dologi kiadások	18.7	17.7	17.4
Társadalmi juttatások	18.5	18.3	17.3
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	3.3	3.2	4.1
Egyéb kiadások	4.8	5.0	5.9*
Elsődleges kiadások összesen	45.3	44.1	44.7
<i>Elsődleges kiadások EU-transzferek nélkül</i>	<i>43.0</i>	<i>42.1</i>	<i>41.6</i>
Kamatkiadás**	4.1	3.9	4.0
Kiadások összesen	49.4	48.0	48.7
Egyenleg	-4.2	3.9	-2.5
Elsődleges egyenleg	-0.1	7.8	1.4

*: A rendkívüli kormányzati intézkedések előirányzattal és az Országvédelmi Alappal együtt.

** : EDP-módszertan szerint, 2012-ben a kamatkockázati tartalékkal együtt.

A TÖRVÉNYJAVASLAT BENYÚJTÁSÁT KÖVETŐ TOVÁBBI, ÚJ INTÉZKEDÉSEK

Az Országgyűlés lezárta az adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az elfogadott módosító indítványok értelmében az ún. kafetéria juttatásokat a jelenleg is érvényes 16%-os SZJA kötelezettségen kívül 10%-os egészségbiztosítási járulék-kötelezettség is terheli a jövőben. A biztosítási jogviszonyban nem álló magánszemélyek egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettsége havi 6390 forintra emelkedik. Bevezetésre került egy új, a pornográf jellegű termékeket és szolgáltatásokat terhelő kulturális adó. A kisvállalkozások által alkalmazható kedvezményes adónem, az egyszerűsített vállalkozási adó értékhatára a jelenlegi 25 millió forintról évi 30 millió forintra emelkedik és ezzel egyidejűleg

az adó mértéke 30%-ról 37%-ra növekszik³. Emellett módosult a népegészségügyi termékadó, az illetékek és a környezetvédelmi termékdíj szabályozása és bevezetésre került a munkáltatók által fizetett társadalombiztosítási járulékot felváltó szociális hozzájárulási adó. Az elfogadott módosító indítványok közül a regisztrációs adó mértékének csökkentése jelent jelentősebb bevételkiesést, melyet a várt forgalomélénkülés áfában ellensúlyozhat. Az elfogadott módosítások egyenlegükben a GDP 0,2-0,3%-a körüli többlet adóbevételt eredményezhetnek. (Az elfogadott adóváltozások részletes költségvetési hatását az 1.b. sz. Melléklet tartalmazza.)

Az adóhatóság törvényi eszközei megerősítésre és kiterjesztésre kerültek, elősegítve a hatékonyság növekedését a következők által:

- Az új cégek tagjainak adózási előéletét vizsgáló adóregisztrációs eljárás;
- új ellenőrzési módszerek, amelyek közül az egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló eljárás a leglényegesebb;
- a kockázatosnak minősülő adózók kiszűrését elősegítő új adatbázis;
- a visszaéléseket sújtó szankciórendszer megerősítése.

A költségvetés tárgyalásának első fázisában az Országgyűlés megszavazta a költségvetés főösszegeit. Átvezetésre kerültek az adórendszerben bekövetkező konstrukcionális változások, illetve döntően technikai jellegű átcsoportosításokra került sor az egyes fejezetek között. A módosítások után a költségvetés egyenlege csak minimálisan változott (0,4 milliárd forinttal javult).

Ugyanakkor december elejére már nyilvánvalóvá vált, hogy az adósságválság elhúzódása szükségessé teszi a költségvetést megalapozó makrogazdasági prognózis lefelé történő módosítását. A megváltozott makrogazdasági paraméterek (kisebb GDP növekedés, gyengülő belső kereslet, gyengébb árfolyam) hatására 2012-ben mintegy 200 milliárd forintos egyenlegromlás következne be.

A Kormány elkötelezett a 2,5%-os hiánycél betartása mellett, ezért december 14-i ülésén 120 milliárd forint egyenlegjavító intézkedésről határozott:

- a költségvetési fejezetek kiadási előirányzataiból összesen 52 milliárd forint tartalékba helyezésére kerül sor. Ezek a tartalékok – a kamatkockázati tartalékokra és az Országvédelmi Alapra vonatkozó szabályozáshoz hasonlóan – az első három negyedévben nem

---

³ Az intézkedés hatása részint az EVA-bevételek növekedésén, részint – amennyiben az érintettek egy része az EVA hatálya alól való kijelentkezést választja – az egyéb adónemekből (személyi jövedelemadó, társasági adó, osztalékadó, ÁFA) származó többletbevételeken keresztül jelentkezhet.

használhatók fel és ezt követően is a 2,5%-os hiánycél betartásához van kötve az esetleges felhasználás (a tartalékba helyezendő előirányzatokat részletesen az 1.c. Melléklet tartalmazza);

- a magán-nyugdíjpénztári tagok tagdíj helyett 2012-től is az állami nyugdíjrendszerbe fognak járulékot fizetni (a becsült költségvetési hatás 48 milliárd forint);
- A dohány jövedéki adójának további emelésére kerül sor (becsült költségvetési hatás 20 milliárd forint).

Emellett, az „extra” tartalékokat (kamatkockázati tartalék és az Országvédelmi Alap, együttesen 200 milliárd forint) éppen a gazdasági és pénzügyi kockázatokra tekintettel építette be a költségvetésbe a Kormány. A 120 milliárd forint nagyságú egyenlegjavító intézkedés és az „extra” tartalékok együttesen 320 milliárd forint mozgásteret biztosítanak. A kedvezőtlenebb makrogazdasági forgatókönyv megvalósulása esetén a tartalékok segítségével semlegesíthető az ebből fakadó kockázat, míg a fennmaradó tartalék fedezetet nyújthat a Bankszövetséggel kötött megállapodás 2012. évi közvetlen költségeire.

Ugyanakkor a Bankszövetséggel kötött megállapodás egyrészt a hozamgörbe lefelé tolódásán keresztül, másrészt a devizahittel rendelkező háztartások terheinek enyhítésétől várható fogyasztásbővülésen keresztül növeli is a költségvetés mozgásterét. A közvetett hatásokkal is kalkulálva a megállapodás költségvetési hatása számottevően csökken, így továbbra is maradni fog tartalék a költségvetésben a külső környezet esetleges további romlásának ellentételezésére. Ráadásul, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló, a 2011. évit meghaladó nagyságú (100 milliárd forint) „általános tartalék” is felhasználható szabad forrás a jelenleg kalkulálhatónál nagyobb esetleges bevételkiesés ellensúlyozására.

A KÖLTSÉGVETÉS BIZTONSÁGOS VÉGREHAJTÁSÁT BIZTOSÍTÓ SZABÁLYOZÁS

A költségvetés biztonságos végrehajtását, a hiánycél elérését az alábbi szabályozási elemek is segítik:

- A törvényi szabályozás értelmében a költségvetési támogatásból fedezett kiadási előirányzatok növeléséhez a költségvetési törvény módosítása, vagyis a Parlament döntése szükséges. Sem a Kormány, sem a fejezetgazdák nem növelhetik a támogatási előirányzatokat (a Kormány csak az ellenkezőjét teheti meg: *csökkentheti* ezeket). A kiadások csak a fejezetek saját (vagyis nem adó- vagy adójellegű) bevételeinek terhére növelhetők. Az ilyen növekedés azonban egyenleg-semleges, mivel a többletkiadás forrása az adott terület extra-bevétele. Ezen túlmenően, a támogatási előirányzatok „túlköltése” *technikailag* sem lehetséges: a szabályozás nem teszi lehetővé a Kincstár

számára, hogy az egyes fejezeteknek megnyitott számlák a költségvetési törvényben jóváhagyott támogatási előirányzatoknál magasabb összegűek legyenek.

- Végezetül, az Országgyűlés elfogadta a Számvevőszéki és költségvetési bizottság által a költségvetési törvényjavaslathoz benyújtott módosító javaslatot, amely a kamatkockázati tartalék és az Országvédelmi Alap felhasználásának szabályozására irányul. Ezek a tartalékok 2012. szeptember 30-a előtt nem használhatók fel. A Kormány csak abban az esetben dönthet a felhasználásról, ha a kormányzati szektor hiányáról és adósságáról készítendő 2012 őszi jelentésben szereplő 2012. évi várható hiány mértéke – figyelembe véve a felhasználni kívánt tartalékokat – nem haladja meg a GDP 2,5%-át. A döntést az államháztartásért felelős miniszter jelentése készíti elő, amelyben bemutatja a gazdasági és költségvetési folyamatok, valamint a várható EDP-deficit és államadósság alakulását 2012-ben.

AZ ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTÉSE

2011. április 18-án elfogadásra került és 2012. január 1-én hatályba lép Magyarország Alaptörvénye, amely a bruttó hazai termék 50%-ában határozza meg az államadósság azon szintjét, amely felelős gazdálkodás mellett elfogadható és annak eléréséig az államadósság csökkentését írja elő.

Az Alaptörvény értelmében, törvény a helyi önkormányzat – törvényben meghatározott mértékű – kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását a Kormány hozzájárulásához rendelheti.

A Kormány benyújtotta az Országgyűlésnek a Magyarország pénzügyi stabilitásáról szóló (T/5130 számú) törvényjavaslatot, amely az Alaptörvény államadósság csökkentésére vonatkozó előírásainak betartását szolgálja. A törvényjavaslat definiálja az államadósság fogalmát, és szigorúan szabályozza az ennek részét képező önkormányzati adósság képződésének feltételeit, valamint általános elvként rögzíti, hogy a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet az államháztartásért felelős miniszter előzetes hozzájárulásával köthet érvényesen adósságot keletkeztető ügyletet.

Az államadósság fogalmának meghatározásakor a maastrichti adósságfogalomhoz közel eső (de teljes mértékben azzal nem egyező) fogalom megalkotását tűzi ki célul a jogalkotás. Ez azt jelenti, hogy a lefedett intézményi kör lényegében megegyezik az ESA által meghatározottal (államháztartás és a kormányzati szektor egyéb szervezetei), azonban az egyes ügyleteknél a magyar számvitel szerinti konszolidált adósságot veszi számba. Ez az

adósságmutató kisebb statisztikai korrekciókkal megfeleltethető lesz az uniós szabályok szerinti adósságnak.

A törvénytervezet az 50%-os adósságszint eléréséig olyan adósságcsökkentési szabályt definiál, ami egyszerű (a nominális adósság a költségvetési évre várható infláció és GDP reál növekedési üteme felének különbségével növekedhet), kizárja a pro-ciklikusságot, és biztosítja az 50%-os adósságmutató elérését 10-20 éven belül. Emellett automatikusan kezeli az Alaptörvény azon kitételét, miszerint tartós és jelentős gazdasági visszaesés esetén el lehet tekinteni az adósságcsökkentéstől. Átmeneti rendelkezésként az adósságcsökkentési szabály először a 2016. évi költségvetés készítésekor kerül alkalmazásra, addig a 2011 tavaszi konvergencia programban a Kormány által rögzített hiányszámok szerint kell tervezni a költségvetést az adósságráta csökkenésének biztosítása érdekében.

2.3. A 2013. ÉVI KÖLTSÉGVETÉST MEGALAPOZÓ INTÉZKEDÉSEK

A Kormány elkötelezett a konvergencia programban kitűzött államháztartási pálya megvalósítása mellett. 2013-ban a deficit tovább mérséklődik, a 2012. évi 2,5%-ról a GDP 2,2%-ára. A hiánycél elérését egyrészt a konvergencia programnak megfelelően a takarékos költségvetési tervezés fennmaradása (bérek, dologi kiadások), másrészt a Széll Kálmán Tervben előírt megtakarítások biztosítják. Amennyiben a makrogazdasági és költségvetési folyamatok alapján szükséges, a Kormány kész a hiánycél betartását biztosító további lépések megtételére.

A Széll Kálmán Tervben tervezett 2013. évi megtakarításokat a következők alapozzák meg (a részletes költségvetési hatásokat a 2. sz. Melléklet mutatja be):

FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKAERŐPIAC

Az álláskeresési támogatások, táppénzkiadások már megvalósult átalakításának, a több jogcímen igénybe vehető szociális transzferek maximálásának, a családtámogatási ellátások nominális rögzítésének már 2012-ben is érvényesülő hatása 2013-ban is fennmarad, a tervezett megtakarítás (135 milliárd forint, a GDP 0,44%-a) hiánytalanul érvényesül.

Az uniós források aktív- és szakképzési célokra történő felhasználásáról az egyeztetések folyamatban vannak. Figyelembe véve a Munkaerőpiaci Alapnál elrendelt kiadáscsökkentést is, az intézkedés egyenlegjavító hatása (40,5 milliárd forint, a GDP 0,13%-a) a tervezettnél megfelelő lesz.

A foglalkoztatás és munkaerőpiac területén a jóval kedvezőtlenebb makrogazdasági környezet miatt, egyedül a bérpótló juttatás átalakításától várt megtakarítás nem érhető el. Ugyanakkor, az igénybevevők számának növekedéséből fakadó többletkiadás közel felét semlegesíti az ellátások 20%-os csökkentése, amely 18 milliárd forint (a GDP 0,06%-a) megtakarítással jár.

NYUGDÍJRENDSZER

ROKKANTSÁGHOZ ÉS EGÉSZSÉGGÁROSODÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ ELLÁTÁSOK ÁTALAKÍTÁSA

A Kormány benyújtotta az Országgyűlésnek "A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról" szóló T/5000 sz. törvényjavaslatot. Az új szabályozás lényege, hogy a hangsúly a rehabilitáción, a foglalkoztatás elősegítésén lesz, így a komplex szakértői vizsgálat eredménye alapján a munkaképeseknek munkahelyet kínálnak fel, amelyet kötelesek elfogadni. Ha a felkínált munkát az érintett nem fogadja el, elveszíti az ellátásra való jogosultságát. A munkavégzés időtartama alatt az ellátás folyósítása szünetel. Ennek eredményeként 2012. évet követően 2013-ban is fokozatosan - egyre nagyobb mértékben - jelentkezik megtakarító hatás a korábbi és új ellátásokon. Óvatos feltételezéssel élve és számolva a Széll Kálmán Terv meghirdetésekor előre láthatónál kedvezőtlenebb makrogazdasági környezettel is, az eredetileg tervezett megtakarítás közel 40%-ára (mintegy 45 milliárd forint, a GDP 0,15%-a) biztonságosan számítani lehet 2013-ban.

A KORHATÁR ELŐTTI ÖREGSÉGI NYUGDÍJAK ÉS A FEGYVERES TESTÜLETEK NYUGELLÁTÁSI KEDVEZMÉNYEINEK MEGSZÜNTETÉSE

Az Országgyűlés elfogadta és kihirdetésre került „A korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról” szóló 2011. évi CLXVII. törvény. A korhatár előtti ellátások döntő része a Nyugdíjbiztosítási Alapból átkerül a Nemzeti Szociálpolitikai Alapba, és új jogosultság nem szerezhető. A megtakarítást a fokozatos kifutás, a korhatáremelés hatása és a fegyveres testületeknél az ellátások személyi jövedelemadó mértékű (16%) csökkentése eredményezi.

Az átalakítás eredményeként a megtakarítás (23 milliárd forint, a GDP 0,08%-a) mintegy négyszerese lehet a Széll Kálmán Tervben eredetileg tervezettnek.

KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

A Nemzeti Közlekedési Holding a tervek szerint a MÁV-Start és a Volán-társaságok egyesülésével jön létre. A megtakarítás (a személyszállítási költségtérítés csökkentése) a

menetrendi párhuzamosságok felszámolásával, az egységesített szervezetben történő feladatellátással és a személyi jellegű ráfordítások csökkentésével (vezetői létszám, menedzsment díjak csökkenése) érhető el. Az ettől várt 2013. évi 15 milliárd forint költségcsökkenés a közösségi közlekedési hálózat méretéhez és összköltségéhez képest reális vállalás.

A MÁV személyszállítási közszolgáltatási tevékenységének költségtérítésére szolgáló költségvetési előirányzat már 2012-ben az inflációt nem követő módon, reál értelemben 10 milliárd forinttal mérséklődik. A költségtérítés szükséges összegét tovább csökkenti az elfogadás előtt álló Baross Gábor Program, amely jelentős lépéseket tervez bevezetni a MÁV szervezeti átalakítása, költséghatékonyságának javítása érdekében (MÁV leányvállalatok kapcsolati rendszerének, egymás közötti elszámolásainak ésszerűsítése, belső szervezeti átalakítások, az igazgatási központ létszámának racionalizálása, a bérezési és premizálási rendszer átalakítása). A megtakarításokhoz a MÁV adóssága egy részének állami átvállalása is hozzájárul.

Sor kerül a jegyellenőrzés szigorítására és a tarifarendszer átalakítására, valamint csökkentésre kerül a pályahasználati díj, amely a várhatóan növekvő kereslet jelentette magasabb pályahasználati díjbevételen keresztül csökkenti a pálya költségtérítési igényt.

A költségvetést megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény értelmében már 2012-től csökken az utazási kedvezmények támogatása (fogyasztói árkiegészítési tételek). A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, illetve a Széll Kálmán Terv közlekedési munkacsoportja a közeljövőben tesz javaslatot a helyközi kedvezményrendszer (tarifarendszerrel párhuzamos) átalakítására, amely magában foglalja a nem hatékony, rosszul célzott, a valójában nem rászorulókat által igénybe vett kedvezmények megszüntetését, csökkentését.

Az intézkedések összességében biztosítják a Széll Kálmán Tervben előírt 60 milliárd forint (a GDP 0,2%-a) megtakarítást.

FELSŐOKTATÁS

Az első évre felvehető államilag támogatott létszámkeret tervezett csökkentése révén az e hallgatói körhöz kapcsolódó költségvetési támogatások időarányos összegét a felsőoktatás 2012. évi költségvetési támogatási kerete nem tartalmazza. (A létszámkeretet tartalmazó kormányhatározat hamarosan megjelenik. A létszámkeret-csökkentés éves szintű hatása 2013-ban jelentkezik. Ezzel és további, de a 2012. évinek kb. 1/3-át jelentő létszámkeret-szűkítéssel számolva kalkulálható a Széll Kálmán Tervben várt megtakarítás.

A nemzeti felsőoktatásról szóló törvényjavaslatot a Kormány november 20-án az Országgyűlés elé terjesztette. A kapacitásigény szűkítése ugyanakkor részben egyéb, a paramétereket (pl. hallgatói létszám) érintő rendelkezések révén érhető el. E célt szolgálják a 1355/2011. (X. 21.) és 1365/2011. (X. 13.) Kormányhatározatok, melyek az állami felsőoktatási, illetve a teljes oktatási intézményrendszer felülvizsgálatát írják elő feladatul.

Össességében, a felsőoktatás átalakításától várt megtakarítások közel 60%-a (22 milliárd forint, a GDP 0,07%-a) megvalósulhat 2013-ban.

EGÉSZSÉGÜGY – GYÓGYSZERTÁMOGATÁSOK

A 2013. évi megtakarítás közel 80%-át (88 milliárd forint, a GDP 0,3%-a) a 2011 júliusban életbe lépett, illetve 2012 januártól bevezetendő intézkedések biztosítják. További megtakarítás (25 milliárd forint, a GDP 0,08%-a) érhető el a támogatáspolitikai hatékonyságát tovább javító, hosszú távú intézkedések révén. Ezek közé tartozik az egyedi méltányossági rendszer átalakítása, a beteg-együttműködés javítása, új terápiás felülvizsgálati rend kialakítása, eredményesség alapú betegségregiszterek felállítása, az e-recept bevezetése, a fekvő- és járóbeteg gyógyszerellátás harmonizálása (amelyre a kórházak állami kézbe kerülése lehetőséget teremthet), valamint a sávós befizetési rendszer átalakítása.

ÁLLAMI ÉS ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS

A központi közigazgatásban 2012-ben megvalósuló, 7000 főt meghaladó létszámcsökkentés hatása 2013-ban is fennmarad. Számolva a helyi önkormányzati alrendszerben elérhető megtakarítással is, összességében az eredetileg tervezettet enyhén meghaladó mértékű egyenlegjavító hatásra (129 milliárd forint, a GDP 0,42%-a) lehet számítani.

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK

Az önkormányzati alrendszerben a Széll Kálmán Tervben 2013-ra előírt 100 milliárd forint megtakarítást egyrészt a 2012. évi költségvetésbe már beépült megtakarítások (15 milliárd forint, a GDP 0,05%-a), másrészt az alábbi, folyamatban lévő intézkedések alapozzák meg:

- Az Országgyűlés számára benyújtott törvényjavaslat (T/4864 sz. törvényjavaslat a helyi önkormányzatokról) szerint a 2000 fő lakos alatti települések közös önkormányzati hivatal kötelesek létrehozni (költségvetési hatás: 15 milliárd forint, a GDP 0,05%-a a bér- és dologi jellegű kiadásokon);
- A megyei intézmények állami fenntartásba kerülnek (költségvetési hatás: 20 milliárd forint, a GDP 0,07%-a) (A megyei önkormányzatok az intézményeik működtetésére

korábban mintegy 120 milliárd forintot fordítottak. 2012. január 1-jétől az intézményműködtetésre a központi költségvetésben mintegy 20 milliárd forinttal kevesebb összeg áll rendelkezésre, amelynek pótlása a központi feladatszervezés hatékonyságának növelésével elérhető és tartósan, a következő években is javítja az államháztartás egyenlegét.);

- A kormányzati hitelengedélyezés eredményeként mérséklődik az önkormányzati alrendszer hiánya (költségvetési hatás: 20-23 milliárd forint, a GDP 0,07%-a).

Harmadrészt, további megtakarítást eredményezhet az egyes fejlesztési célú támogatások csökkentése és az önkormányzatok által nyújtott pénzbeli szociális ellátások átalakítása (az együttes költségvetési hatás 15 milliárd forint, a GDP 0,05%-a).

A magyarországi szociális, gyermekjóléti rendszer anomáliái pontosan beazonosíthatók, az ágazati reform egyértelműen ésszerűsíteni fogja a rendszert. Kiemelkedően fontos területek a következők:

- Ma az egyik legfőbb probléma az ellátórendszerben, hogy ugyanaz a személy többféle segílyt és szolgáltatást vehet igénybe, mert a szaktörvény élesen elválasztja egymástól a pénzbeli juttatásokat és az alapszolgáltatásokat. A rendszer jelenleg nem képes egy személy élethelyzetét komplexen kezelni, ami rendkívül gazdaságtalan és pazarló struktúrát eredményez. Ennek megváltoztatása, „átjárható” támogatási formák kidolgozása elengedhetetlen eleme a változtatási irányoknak.
- Jelenleg nem létezik olyan nyilvántartási rendszer, amely képes lenne nyomon követni, hogy adott személy mely településen milyen segílyt/ellátást vesz igénybe. A TÁMOP-os forrásokból készülő, TAJ szám alapú ellátotti nyilvántartás erre részben már 2012 júliusától megoldást fog kínálni, és ennek további kiterjesztése hosszabb távon – kívánatos módon 2013-tól – teljesen képes lesz kiszűrni a párhuzamos igényléseket.
- A hazai segílyezési rendszer egyik szemléletes jellegzetessége, hogy az ún. „normatív” (törvény alapján mindenkinek járó) segílyek mellett számos ún. „méltányossági” segíly létezik (ez utóbbiakat az önkormányzatok saját döntés alapján adhatják azoknak, akik egyébként a törvény szerint nem rászorultak). Ez a gyakorlatban azt eredményezte, hogy a tehetősebb önkormányzatok nagy százalékban nyújtanak ilyen ellátásokat, amire „szegényebb” önkormányzatok nem képesek. Ezen igazságtalan gyakorlat felszámolása érdekében már 2012-ben is megszűnik a méltányossági segílyek egy típusa, és az állam jelentősen (10 milliárd forinttal) csökkentette az ezekhez való hozzájárulást is. Ennek kiterjesztésével 2013-tól további jelentős megtakarítás érhető el.

- A rászoruló ellátásában jelentős az állami szerepvállalás, és háttérbe szorul a hozzátartozók felelőssége. A szaktörvény jogosultságai és térítési díj-szabályai alapvetően nincsenek tekintettel az egyén hozzátartozóira, azok körülményeire; így az állam ott is helyt áll, ahol egyébként ez pl. a rászoruló gyermekeitől is elvárható lenne. Ennek megszüntetése, a hozzátartozói felelősség növelése a Kormány kifejezett célja, erre már több egyéb jogszabály is utal.

Az említett nagyobb problémakörök 2013-tól történő megváltoztatása elvitathatatlanul takarékosabb, okosabb ellátási rendszert fog eredményezni, amely magával hozza a várt megtakarításokat is. Mivel jelenleg a központi költségvetés majdnem 200 milliárd forintot biztosít az önkormányzati segélyezési feladatokhoz, és további mintegy 72 milliárd forintot nyújt a helyhatóságok által biztosított szolgáltatásokhoz és intézményekhez, így óvatos, konzervatív megközelítéssel is 10-15 milliárd forint biztos megtakarítással lehet kalkulálni, de átfogó átalakításokkal ennél akár érdemben jelentősebb nagyságrendű megtakarítás is elérhető.

Az önkormányzatok intézményfenntartással kapcsolatos terheit enyhítendő 2012-től – a Kormány által már elfogadott törvénymódosítás értelmében – a bölcsődékben már nemcsak az étkezésért, hanem a gondozásért is lehet térítési díjat szedni. A szabály kiterjesztésével az NGM kezdeményezni fogja, hogy a nem rászorult gyermekeknél 2013-tól valamennyi intézményben legyen mód az étkeztetés teljes önköltségének megtéríttetésére (költségvetési hatás: 12 milliárd forint, a GDP 0,04%-a).

Mindezekén túl a szociális szolgáltatási, intézményi ellátások rendszerénél további – jelenleg nem számszerűsíthető – megtakarítások várhatók. Változni fog az állami és önkormányzati felelősségek megosztása, valamint a feladatstruktúra. Egyes feladatoknál a kapacitásfelmérés és -szabályozás biztosítani fogja, hogy a szolgáltatások a valós igényekhez igazodjanak és mértékük a feltétlenül szükséges mértéket ne haladja meg. Emellett a finanszírozás a feladatok valós költségéhez fog hozzájárulni, a fenntartók bevételi lehetőségeire is figyelemmel.

ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTŐ ALAP

Az adótörvények módosítása értelmében 2013-ban nem kerül sor a társasági adó kulcsának általános 10%-ra való csökkentésére.

A Széll Kálmán Terv 2013-tól irányozta elő a használatarányos elektronikus útdíj-rendszer bevezetését. Már 2012-től sor kerül az úthálózattal kapcsolatos kiadások fedezeti forrásainak új típusú biztosítására. A 2012. évi költségvetési törvényjavaslat szerint az úthasználattal,

útfenntartással kapcsolatos kiadásokra a tevékenységet szervező költségvetési intézmény saját bevételei fognak fedezetül szolgálni. Ennek biztosítására a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a jelenlegi, mintegy 48 milliárd forint bevételt jelentő úthasználati díjrendszer átalakításának több verzióját vizsgálja. A szóba jöhető megoldások már 2012-ben 45 milliárd forint többletbevétellel járhatnak, amely 2013-ban további 55 milliárd forinttal 100 milliárd forintra nő, így az összes, útfenntartásra fordítható forrás megközelíti az évi 150 milliárd forintot.

TOVÁBBI INTÉZKEDÉSEK A HIÁNYCÉL ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN

- A 2012. évi hiánycél elérését biztosító kiadáscsökkentő intézkedések hatása 2013-ban is fennmarad. A takarékos költségvetési gazdálkodás mellett tovább folytatódik az állam átszervezése. A Kormány a 1365/2011. (XI. 8.) Korm. határozatában feladat- és intézmény-felülvizsgálati programot hirdetett meg. A program a költségvetési szervekre és a többségi állami tulajdonú gazdálkodó szervezetekre egyaránt kiterjed. A felülvizsgálat tartalmazza többek között az állami feladatellátás indokoltságának vizsgálatát, továbbá a hatékony feladatellátás érdekében a követelmények és feltételek meghatározását (feladatmutatók, mennyiségi és minőségi teljesítménymutatók, létszám- és költségnormák).
- A költségvetés 2013-ban is jelentős, a 2012. évvel egyező mértékű tartalékot fog tartalmazni a hiánycél biztosítása érdekében.
- A lefelé módosított makrogazdasági előrejelzés 2012. évi költségvetési hatását semlegesítő, decemberben eldöntött pótlólagos intézkedések jelentős része strukturális jellegű, tartósan javítja az államháztartás egyenlegét (jövedéki adó emelése, magánnyugdíjpénztári tagok járulékainak átirányítása, költségvetési fejezetek kiadási előirányzataiból az 1.c. Mellékletben részletesen bemutatott tartalékba helyezett összegek).
- A Magyarország pénzügyi stabilitásáról szóló T/5130. számú törvényjavaslat Költségvetési Tanáccsal kapcsolatos részletszabályai biztosítják a magas színvonalú gazdasági kormányzást. A Költségvetési Tanács negyedévente vizsgálja az adósságszabály teljesülését és minden, a költségvetési törvényt érintő törvényjavaslattal kapcsolatban vétőjoggal rendelkezik.
- Az államháztartás jogi szabályozása is átalakítás alatt áll. A Kormány benyújtotta az Országgyűlésnek az új államháztartási törvény tervezetét (T/5069. számú törvényjavaslat). A tervezet alapján kiemelten fontos a középtávú tervezés, amely megalapozza egy fenntartható költségvetési pálya követését.

3. NÖVEKEDÉST ÉS VERSENYKÉPESSÉGET ERŐSÍTŐ, A FENNTARTHATÓ KÖLTSÉGVETÉST MEGALAPOZÓ STRUKTURÁLIS REFORMOK

3.1. A VERSENYKÉPESSÉG ERŐSÍTÉSE

A VÁLLALKOZÁSOK ADMINISZTRÁCIÓS TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

A vállalalkozói bürokrácia csökkentése az új Kormány számára kezdettől fogva kiemelt prioritás. A törekvés összhangban van az EU 25%-os vállalalkozói adminisztráció csökkentési célkitűzésével. Célja továbbá javítani azon az örökölt helyzeten, hogy az adminisztrációs költségek a GDP 10,5%-ára becsülhetők, ami az uniós átlag kb. háromszorosa. Az óriási bürokratikus teher egyben a szürkegazdaságba való menekülés egyik oka is. Következésképpen a vállalalkozói adminisztratív terhek csökkentése egyidejűleg javítja a magyar vállalalkozások versenyképességét és a költségvetési helyzetet azáltal, hogy a felesleges költségek visszaszorítása mellett a gazdaság kifehérítéséhez is hozzájárul.

Kezdetben az adminisztratív tehercsökkentési lépések az engedélyezési és más hatósági eljárásokra, a pályázati támogatásokra, az adó- és foglalkoztatási adminisztrációra, a közbeszerzésekre és a termékdíj rendszerre irányultak. Nagyon jelentős lépésnek tekinthető a 1133/2011 (V.2.) Korm. határozat a vállalalkozói adminisztratív terhek csökkentésére irányuló rövid- és középtávú kormányzati programról (Első vállalalkozói adminisztratív tehercsökkentési program vagy „Első csapás”). A Kormány határozat 105 milliárd forint értékben rendelkezik konkrét intézkedésekről, és előíranyozza egy második bürokrácia csökkentési intézkedési csomag kidolgozását további 400 milliárd forint értékben (Második vállalalkozói adminisztratív tehercsökkentési program). Elrendeli továbbá egy olyan rendszer kialakítását, amely képes megakadályozni a felesleges bürokratikus terhek újratermelődését.

A Második programot november közepén fogadta el a Kormány. A program több mint 110 intézkedést tartalmaz, amelyekre adott módszer szerint hatásvizsgálatot végeztünk.

Mindkét intézkedéscsomag kidolgozása az érintett vállalalkozói szervezetekkel konzultálva, javaslataikra széleskörűen építve készült. További fontos tényező, hogy mindkét program összhangban vannak a Széll Kálmán Tervvel és a Konvergencia Programmal. A tervezett intézkedések nem jelenthetnek kihívást az államháztartási hiánycél elérésének útjában, sőt éves szinten az Első program 35-40 milliárd, a Második program 100-140 milliárd forint plusz költségvetési bevételt hoz hosszabb távon. Várakozások szerint a vállalalkozói

bürokráciacsökkentés új munkahelyeket fog teremteni, becslések szerint az Első program 40-50 ezret, a második kb. 100 ezret.

AZ ELSŐ VÁLLALKOZÓI ADMINISZTRATÍV TEHERCSÖKKENTÉSI PROGRAM INTÉZKEDÉSEI

Az Első program intézkedéseinek végrehajtása folyamatban van, illetve több esetben már megvalósult az alábbiak szerint:

(1) ADÓADMINISZTRÁCIÓ

Egyes adófajták bevallása és befizetése a korábbi havi, negyedéves vagy féléves helyett évéssé válik, ami becslések szerint 6,7 milliárd forint adminisztratív költségcsökkentést hoz a vállalkozásoknak.

Az állami adóhatóságnál vezetett adószámlák száma 140-ről 75-re csökken, ami kb. 0,5 milliárd forint megtakarítást jelent.

Az adóhatóság felé egyidejűleg teljesítendő befizetési kötelezettségek egy utalással történő megvalósítása kb. 8 milliárd forint adminisztrációs költség megtakarítást fog eredményezni.

(2) KÖNYVVIZSGÁLATI KÖTELEZETTSÉGEK

A jelenleg érvényes 100 M forintos kötelező könyvvizsgálati értékhatár felemelése 2012 januárjától 200 M forintra, 2014 januárjától 300 M forintra első körben 17 ezer, majd további 7 ezer vállalkozást érint, és éves szinten 5,6 majd 7,5 milliárd forint költségmegtakarítást jelent. A vonatkozó törvénymódosítást a Parlament 2011 júliusában fogadta el.

(3) HATÓSÁGI ÉS STATISZTIKAI ADATGYŰJTÉSI ELVÁRÁSOK

A különböző hatóságok adatbázisait harmonizálni kell oly módon, hogy ugyanazt az információt csak egy hatóság kérje be, és ossza meg azokkal, amelyeknek szintén szükségük van rá. Ez a vállalkozásoknak kb. 16 milliárd forint éves adminisztrációcsökkentést jelent.

Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) egyszerűsítése 0,5 milliárd forint megtakarítást hoz.

Az adó- és társadalombiztosítási hatóságok felé történő párhuzamos adatszolgáltatási kötelezettség megszüntetése évente 15,2 milliárd forint költségcsökkentést eredményez.

(4) A HATÓSÁGI BÍRSÁGOLÁSI GYAKORLAT KISZÁMÍTHATÓSÁGA

A vállalkozások jogszerű működéséhez járulnak hozzá azok az intézkedések, amelyek segítenek megismerni a vonatkozó szabályokat, a bírságot és az ellenőrző hatóságokat. Ez kb. 7 milliárd forint éves megtakarítást hoz a vállalkozói szektornak, egyidejűleg a gazdaság kifehéritéséhez hozzájárulva 0,1-0,2%-os GDP növekedést is indukál.

Kulcsfontosságú lépésként létrejön egy, a vállalkozói igényekhez igazodó, naprakész tájékoztatói portál, ahol minden szükséges információ elérhető lesz, és a vállalkozók megbízható választ kaphatnak kérdéseikre.

Az Államreform Operatív Program (ÁROP) finanszírozásában kormányzati projekt indul az ellenőrző hatóságok büntetési gyakorlatának áttekintésére.

(5) FOGLALKOZTATÁSI ADMINISZTRÁCIÓ

A Parlament által 2011 júliusában jóváhagyott törvénymódosítások révén az egyszerűsített foglalkoztatásban további könnyítések történtek az üzleti szektor számára, éves szinten 3,4 milliárd forintra becsülhető potenciális megtakarítással. Könnyítettek az egyszerűsített foglalkoztatottak maximális számának meghatározásán. Lehetővé tették a munkavégzés megkezdését az adóhatósághoz való bejelentést követően munkaszerződés megkötése nélkül. Ugyanakkor, a munkaszerződés írásba foglalása esetén elhagyhatóvá vált a munkaidő-nyilvántartás. Fizetett szabadságot, betegszabadságot és egyéb munkaidő-kezdményeket nem kötelező biztosítani, a munkaidő-beosztás rugalmasabb lehet, és a foglalkoztatás befejezésekor nem kell igazolásokat kiadni.

A felesleges szakképesítési előírások megszüntetése révén a vállalkozások számára lehetővé válik az alacsonyabb képzettségű, olcsóbb munkaerő foglalkoztatása azonos munkakörökben. Ezáltal új munkahelyek jöhetnek létre a kevésbé kvalifikált emberek számára, akik között a munkanélküliség különösen nagy probléma. A vonatkozó Kormány határozat tervezete, amely elveket és a módosítandó jogszabályokat határozza meg, már elkészült.

Jelentős csökkenés várható a munkavégzés kezdetekor szükséges adatszolgáltatásban, a szükséges egyéb információkat a hatóságok meglévő adatbázisokból nyerhetik majd, ami a vállalkozások számára 5 milliárd forint nagyságrendű adminisztráció csökkenést hoz. Egyéni járulékszámítás kialakítása, ahol a munkavállaló az interneten keresztül követheti a foglalkoztatója által befizetett járulékokat, váltja majd ki a havi bérkimutatás kötelezettségét (19,2 milliárd forint megtakarítás). Feloldásra kerül az üzemi tanácsalakítási kötelezettség, ami 100 M forint megtakarítást hozhat. Az alkotmányos követelményeket figyelembe véve könnyítik az indoklási kötelezettséget felmondás esetén (16 milliárd forint vállalkozói

megtakarítás), és enyhítik a közvetlen munkavégzéshez nem kapcsolódó kártérítési követelményeket (2 milliárd forint költségcsökkentési lehetőség). Mikro és kisvállalkozások esetében az éves, heti és napi munkaidőkorlátokon belül a munkaidő-beosztást rugalmasabbá teszik. Felülvizsgálják az éjszakai- és hétvégi bérpótlék, a végkielégítés és a felmondási idő csökkentési lehetőségét és a folyamatos üzemű vállalkozásoknál az 5,5 munkanapos munkahét bevezetését, ami 50 ezer legális új munkahelyet teremthet, és visszaszoríthatja a feketefoglalkoztatást. Ezek az intézkedések több mint 40 milliárd forint költségmegtakarítást hozhatnak a vállalkozásoknak. Az intézkedések többsége beépítésre került az új Munkatörvénykönyv tervezetébe, amelyet október 26-án nyújtottak be a Parlamentnek.

A MÁSODIK VÁLLALKOZÓI ADMINISZTRATÍV TEHERCSÖKKENTÉSI PROGRAM INTÉZKEDÉSEI

(1) ADÓADMINISZTRÁCIÓ

Az adóadminisztráció a vállalkozások egyik legnagyobb bürokratikus terhe, amit a belső felmérések és nemzetközi összehasonlítások is mutatnak. A magas adminisztratív teher szint összefüggésben van a szürkegazdaság relatíve nagy arányával és a magas adóterhek csökkentésére irányuló elterjedt gyakorlattal. Az intézkedések egyik célja a tisztességes adófizetők számára egyszerű adóadminisztrációs lehetőségek biztosítása és egyidejűleg az átláthatóság garantálása az adóhatóság részére. Az adóadminisztráció csökkentő fejezet egyebek mellett előirányozza a foglalkoztatással kapcsolatos befizetési kötelezettségek bürokráciájának és a vállalkozói befizetési jogcímeknek további csökkentését, a folyamatok felhasználóbaráttá és teljesen elektronikussá tételét. Biztosítani kívánja a vállalkozások számára, hogy önkéntesen kérhessenek adóellenőrzést. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal működését úgy rendeli átalakítani, hogy az jobban támogassa a jogkövető vállalkozásokat. A számviteli és adószabályozás összhangjának megteremtése érdekében egységes fogalomhasználatot és egységes számítási eljárásokat irányoz elő.

(2) SZÁMVITELI SZABÁLYOZÁS

A számvittel összefüggő kötelezettségek a vállalkozói adminisztratív terhek 25-33%-ára becsülhetők. A csökkentésre irányuló javaslatok a nemzetközi gyakorlatban jól ismertek. A kisvállalkozók egy körére a mainál egyszerűbb kettős könyvviteli szabályrendszer kialakítása várható az EU negyedik társasági jogi irányelvének korszerűsítését célzó, magyar EU elnökség alatt elfogadott tanácsi következtetés szellemében. Enyhíteni tervezik a bizonylatok megőrzési kötelezettségét a megőrzési idő rövidítése és az elektronikusan archivált

dokumentumok elfogadása révén. A mainál szélesebb körben teszik lehetővé a számviteli beszámoló egyszerűbb formájának választását.

(3) HATÓSÁGI ELJÁRÁSOK ADMINISZTRÁCIÓJA

A hatóságok intézményi átalakítása a Kormány közigazgatási reformjának sarokköve. Az intézkedések elsősorban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) és a hatósági működést szabályozó más jogszabályok átalakítására továbbá az intézmények működésére, finanszírozására irányulnak. Céljuk kölcsönös bizalmon alapuló, ügyfélközpontú hatósági rendszer kialakítása, amely támogatja a tisztességes vállalkozásokat, ugyanakkor hatékonyan tud fellépni a szabályokat - jogtalan előnyök megszerzése érdekében - megkerülők ellen is. Az ügyintézési határidők csökkentését tervezik, a Ket. tervezett módosítása szerint 2014. január 1-től általános esetben 30 napról 21 napra. Törvény eltérő rendelkezése hiányában az eljárási határidőbe beletartozik majd a szakhatósági állásfoglalások kiadásának ideje is. A Ket. új szabályokat és elvárásokat tartalmaz majd az ellenőrzési hatóságokra vonatkozóan is, nyilvánosságra kell hozniuk ellenőrzési tervüket és ellenőrzési jelentéseiket. A vállalkozások számára lehetővé teszik, hogy magukra vonatkozóan ellenőrzést kezdeményezzenek a hatóságoknál.

(4) FEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK ÉS KÖZBESZERZÉSEK ADMINISZTRÁCIÓJA

A Kormány a fejlesztési támogatások adminisztratív terheinek csökkentése érdekében komoly lépéseket tett idén januárban, amikor rendeleti úton egyebek mellett egységesítették az eljárásrendeket, általános szerződés-kötési feltételeket vezettek be, amelyek a pályázati felhívások részévé váltak, racionálisabbá tették a garanciákat és a beszámolókat, továbbá rövidítették az eljárási határidőket.

Az új közbeszerzési törvény 2011. áprilisi elfogadása révén egyszerűsödtek a közbeszerzési eljárások, többek között egyszerűbbé vált a pályázók és alvállalkozók alkalmasságának igazolása, a megkötött szerződések módosítása és az uniós értékhatár alatti közbeszerzések.

A Második programban megfogalmazott pályázati és közbeszerzési intézkedések a vállalkozói adminisztratív terhek mérséklésére olyan egyszerűsítési intézkedéseket tartalmaznak, mint a határidők rövidítése, a folyamatok további elektronizálása, az ügyfélszolgálatok fejlesztése stb.

(5) EGYES ÁGAZATI SZABÁLYOZÁSOK

A program külön foglalkozik az agrárgazdasággal és az élelmiszerbiztonsággal, a környezetvédelmi és a termékdíj-szabályozással, továbbá a fuvarozással. Az új Kormány a mezőgazdasági gazdálkodók érdekében már korábban is jelentős erőfeszítéseket tett. Egyszerűsödött az alkalmi foglalkoztatás, a közbeszerzési törvény nemzeti eljárásrendjének hatálya alól többek között kikerült a főzési alapanyag és a friss, illetve feldolgozott zöldség-gyümölcs, továbbá a kistermelők az állati alaptermékeket és feldolgozott termékeiket a közelben szabadon értékesíthetik. A Második program a bürokráciacsökkentés érdekében egyebek mellett tervezi a helyi piacok fejlesztését, a mezőgazdasági engedélyezések egyszerűsítését és a borászatot érintő speciális intézkedéseket. A HACCP követelmények kielégítésében a kistermelőket, mikro- és kisvállalkozásokat az élelmiszerbiztonsági előírásokra vonatkozó ajánlás készítésével segíti.

A környezetvédelmi szabályozás egyszerűsítésének alprogramja egyszerű, könnyen betartható, a vállalkozások működéséhez és tevékenységük környezeti kockázatához igazodó, differenciált környezetvédelmi szabályozás kialakítását tűzi feladatul, így egyebek mellett a hulladékgazdálkodás adminisztrációjának és adatszolgáltatási terheinek könnyítését. A Parlament által idén júliusban elfogadott Termékdíj törvény jelentősen csökkenti a termékdíjjal kapcsolatos bürokráciát. A törvény például a csomagolással kapcsolatos díjfizetési kötelezettséget 2012-től a forgalmazóról a gyártóra helyezi át, ezáltal lényegesen szűkíti a közvetlenül érintettek körét, továbbá magát az adatszolgáltatást is egyszerűsíti. A Második program meg fogja nyitni a termékdíj átalányfizetési lehetőséget a csomagolóanyagokon kívül más termékcsoportokra is.

A fuvarozás alfejezetében tervezett intézkedések a szállítási szektor sajátos problémáinak megoldására irányulnak így többek között a fuvardokumentációk elektronizálására, a hatóságok közötti adatátadás javítására, a fuvarozó járművek egyablakos ügyintézésére és a bírságolási gyakorlat megváltoztatására.

(6) AZ ÁLLAM MŰKÖDÉSÉNEK ELEKTRONIZÁLÁSA

Az alprogram főként a vállalkozások túlnyomó többségét érintő horizontális intézkedéseket tartalmaz, és részét képezi a teljes államműködésre kiható e-közigazgatási fejlesztési programnak. A fejlesztések az EU által társfinanszírozott Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) finanszírozásában valósulnak meg. A tervezett változások a vállalkozások számára 100 milliárd forint-ot meghaladó megtakarítást hozhatnak. Eredményükként a vállalkozásoknak lehetőségük lesz minden adat- és dokumentumszolgáltatási

kötelezettségüknek online eleget tenni, továbbá dokumentumaikat elektronikus formában megőrizni. Az állam és hatóságai pedig naprakész információkkal tudják majd a vállalkozókat segíteni. Nagyon fontos az állami adatbázisok közötti interoperabilitás biztosítása. További alapvető fontosságú projekt az elektronikus fizetési rendszer, mely lehetővé teszi majd az elektronikus fizetést valamennyi hivatalos eljárásban.

(7) BERUHÁZÁSOK ENGEDÉLYEZÉSE

A beruházás engedélyezési eljárások gyakran hosszúak és kiszámíthatatlanok. A tényleges folyamatot az építési hatóságon kívül a szakhatóságok és más potenciális érintettek is befolyásolják. Az alfejezet intézkedései egyszerűsíteni, gyorsítani fogják és kiszámíthatóbbá teszik majd az eljárásokat. Így például az EKOP finanszírozással megvalósuló E-építés projekt elektronizálja az építési engedélyezés folyamatát. Ipari területen történő beruházások esetére kialakításra kerül egy gyors és szakszerű engedélyezési eljárás.

(8) FOGLALKOZTATÁSI ADMINISZTRÁCIÓ

A foglalkoztatási arány növelése kiemelt kormányzati prioritás, aminek érdekében a foglalkoztatással kapcsolatos adminisztrációt tovább kell csökkenteni, és a jogszabályi környezetnek a gazdaság kifehéritése irányába kell hatni. Így 2011 végéig megújul a szakképzési rendszer és a Munkatörvénykönyve, továbbá újjászerveződik a munkaügyi felügyeleti rendszer. Az Első programban hozott intézkedéseket a Második program kiegészíti például a foglalkozás-egészségügy és a működéssel és a munkavállalókkal összefüggő szabályzatkészítési kötelezettségek kockázat alapúvá tételével.

(9) JOGI ELJÁRÁSOK

Ezek az intézkedések egyebek mellett a csalárd vállalkozók felelősségének jobb érvényesíthetőségét szolgálják. A Kormány meg kívánja akadályozni, hogy korlátozott felelősségű társaságok behajthatatlan követeléseket hátrahagyva felszámolásra kerüljenek, majd csalárd tulajdonosaik új céget alapítva folytathassák tovább tevékenységüket és újabb kifizetetlen adósságokat halmozzanak fel. Ennek érdekében bővül az állam által biztosított nyilvános céginformációk köre. További célkitűzés a jogérvényesítés feltételeinek javítása, aminek érdekében a bíróságokat érintő intézkedéseken kívül a mediációs és a választottbíráskodási rendszer is megerősítésre kerül.

(10) RENDSZERSZINTŰ INTÉZKEDÉSEK AZ ADMINISZTRATÍV TERHEK TOVÁBBI FOLYAMATOS CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN

Sikeres bürokráciacsökkentési programban elengedhetetlenek a szisztematikus és intézményes intézkedések a folyamatos előrehaladás és a bürokrácia újratermelődésének megakadályozása érdekében. Fontos lépés lesz a vállalkozói szektort érintő új szabályozások hatásvizsgálata. Évente fog beszámoló készülni az új jogszabályok és a bírósági működés hatásairól. vállalkozói adminisztratív terhekre gyakorolt hatásáról. Évente új bürokráciacsökkentési csomagok kerülnek kidolgozásra a vállalkozói szervezetekkel és a kormányzati szektor képviselőivel konzultálva és nemzetközi jó gyakorlatokra építve. A munka koordinálására kormányzati szervezeti egységet hoznak létre.

A MUNKAERŐPIAC RUGALMASABBÁ TÉTELE

A magyar kormány fő célja – az adósság csökkentése mellett – a foglalkoztatás növelése. Ezt a célt szolgálja a munkaerő-piaci szabályozás átalakítása a munkaerőpiac rugalmasságának növelése érdekében. Az áprilisi konvergencia programhoz képest a fő célok változatlanok, ugyanakkor a munkajogi szabályozás átalakítására kiterjedtebb formában, több változtatás bevezetésével kerül sor. Az új Munka Törvénykönyve tervezetének nyári közzététele óta a politikai egyeztetések és a társadalmi konzultáció folyamatosak. A Munka Törvénykönyvről szóló T/4786 sz. törvényjavaslatot az Országgyűlés elfogadta, a hatálybalépés időpontja 2012 július.

A kormány 2011 júniusában nyilvánosságra hozta a Széll Kálmán Terv keretében készített Magyar Munka Tervet, amely a foglalkoztatás növelése érdekében a foglalkoztatási viszonyok átalakítását tűzte célul. A Magyar Munka Terv korszerű munkajogi szabályozást biztosító új Munka Törvénykönyve megalkotását irányozta elő, mivel a hatályos Mt. szabályai nem járultak hozzá a foglalkoztatás növeléséhez. Az új Munka Törvénykönyve szükségességét emellett a szakmai visszajelzések is egyértelműen megerősítették.

Az új Mt. célja az, hogy a tisztességes foglalkoztatás szabályait úgy állapítsa meg, hogy egyrészt *„minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson”*⁴, másrészt a vállalkozáshoz való jog érvényesülését is elősegítse.

A hatályos Mt. gyakorlati alkalmazása számos munkajogi jogintézmény ellentmondásos rendezésére mutatott rá. A Javaslat – elsősorban a Legfelsőbb Bíróság jogfejlesztő

---

⁴ Alaptörvény XII. cikkének (2) bekezdése

jogalkalmazási tevékenységére támaszkodva – igyekszik feloldani ezeket az ellentmondásokat, amelyek a hatályos Mt. gyakori módosításaiban is tükröződtek.

A fejlett piacgazdaságok foglalkoztatási szabályainak alakításában napjainkra két követelmény vált meghatározóvá, amelyekre – egyéb európai dokumentumok mellett - a Lisszaboni Stratégiára épülő ún. Zöld Könyv (COM/2006/708 final) mutatott rá. A Zöld Könyv a munkajog XXI. századi modernizálásával kapcsolatos kívánalmak megfogalmazására törekedett, illetve egyrészt a rugalmas foglalkoztatás megteremtésének, másrészt a munkavégzők szociális biztonsága fenntartásának érdekében szükséges jogalkotási lépésekre irányította a tagállamok figyelmét. A Javaslat a Zöld Könyv megjelenése nyomán a tagállamokban kibontakozott tudományos vitákra és az ezek eredményeként megjelent jogalkotási megoldásokra is figyelemmel volt.

Magyarország Alaptörvénye kiemelt figyelmet fordít a munka szerepére a társadalmi és gazdasági berendezkedés alapvető szabályainak meghatározása során. A Javaslat az Alaptörvény szemléletét tekinti kiindulópontnak. Az Alaptörvény számos a munkaviszonnyal, illetve a kollektív munkajogi jogviszonyokkal érintkező alapjog újraszabályozását végezte el. Ezt az alapjogi szabályozást tartja szem előtt a Javaslat a munkajog alanyai jogainak és kötelességeinek meghatározása során, különös figyelemmel a munkavállalók személyiségi jogainak védelmére, a vállalkozás szabadságára és az egyesülési jogra (a munkáltatók és munkavállalók szociális és gazdasági érdekeinek képviselője érdekében való szervezetalkítás jogára). A Javaslat széles körben támaszkodik az Alkotmánybíróság, valamint az országgyűlési biztosok gyakorlatára is.

Az új Munka Törvénykönyve is kódexszerűen tartalmaz valamennyi, a munkaviszonnyal kapcsolatos anyagi jogi szabályt, így változatlanul magában foglalja az egyéni és kollektív munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó rendelkezéseket, az atipikus foglalkoztatási formákat, ideértve a bedolgozói jogviszonyt, az egyszerűsített foglalkoztatás alapvető szabályait, az iskolaszövetkezeti és a munkaerő-kölcsönzési szabályokat is.

Az új munkajogi szabályozás fokozott figyelemmel van a kis- és középvállalkozások versenyképességi igényeire, ugyanakkor nem célja a munkavállalók keresetének csökkentése. A kormányzat célja a rugalmasság és biztonság megfelelő egyensúlyának megtalálása, ezért egyrészt támogatja a rugalmas foglalkoztatást, másrészt a munkavállalók biztonságát. Utóbbi a munkaerő-piaci intézmények megfelelő fejlesztésével (pl. képzési lehetőségek, aktív eszközök, szociális biztonság a következő munkahely megtalálásáig, hatékonyabb munkaközvetítés, stb.) kell biztosítani.

Az új törvény tágabb teret enged a felek megállapodásainak és csak annyiban avatkozik be e megállapodásokba, amennyiben ez a munkavállaló garanciális érdekeinek biztosítása, illetve a nyomós közérdek védelme érdekében szükséges.

A SZABÁLYOZÁS RUGALMASSÁGÁT ÉS A SZOCIÁLIS BIZTONSÁGOT SZOLGÁLÓ ÚJ RENDELKEZÉSEK

(1) VÉDETT KOR:

A hatályos Mt. a védett korban a védelem tekintetében általános jellegű szabályt tartalmaz (a felmondást csak „különösen indokolt esetben” teszi lehetővé), amely a gyakorlatban jogbizonytalansághoz vezetett.

A munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül a határozatlan időtartamú munkaviszonyt felmondással csak akkor szüntetheti meg,

- ha a munkavállaló a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, illetőleg olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi,
- a munkavállaló alkalmatlan a munkavégzésre vagy
- a munkáltató működésével összefüggő ok miatt kerül sor létszámcsökkentésre.

ÚJ SZABÁLY: Amennyiben felmondásra a munkáltató működésével összefüggő ok miatt kerülne sor, akkor a munkáltatót a védett korban lévő munkavállaló felé a végzettségének, gyakorlatának megfelelő munkakör felajánlási kötelezettség terheli.

(2) EGYENLŐ BÁNÁSMÓD:

Az új törvény az európai jogi kötelezettségeknek megfelelően szabályozza az egyenlő bánásmód szabályait, ideértve az egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elvét, az erre vonatkozó külön törvény rendelkezéseinek alkalmazása mellett.

(3) CSELEKVŐKÉPTELEN SZEMÉLYEK MUNKAVÁLLALÁSI LEHETŐSÉGÉNEK BIZTOSÍTÁSA:

Az új törvény az Alkotmánybíróság döntésének megfelelően megteremti a cselekvőképtelen nagykorú személyek munkaviszonyban való foglalkoztatásának törvényi feltételeit és garanciáit.

(4) MUNKAIDŐ-KONTÓ:

Az új törvény lényegesen egyszerűsíti a jelenlegi szabályozást és kihasználja az európai munkajogi szabályozás adta lehetőségeket. Külön is figyelemmel van egyes gazdasági ágazatok sajátos igényeire (pl. mezőgazdaság), illetve kis- és középvállalkozásokra, ahol a kollektív szerződéses szabályozás hiányzik. Az új törvény a munkaidő-keret szabályozásában és a heti pihenőnapok tekintetében több újdonságot tartalmaz (bevezeti pl. az ún. „munkaidő-kontó” intézményét), amelyek növelik a foglalkoztatás rugalmasságát.

(5) SZABADSÁGOK ÖSSZEGYŰJTÉSE, KIADÁSA:

Az új törvény az esedékesség évében ki nem vett vagy ki nem adott szabadságok kiadása tekintetében rugalmasabb szabadság-kiadást tesz lehetővé, illetve a szabadság következő évben való kiadásának lehetőségét bővíti a nemzetközi jogi kötelezettségekre is figyelemmel. Emellett a rendkívüli munkavégzés ellenértékéként adott szabadidő „összegyűjtése”, illetve kiadása – a felek erre vonatkozó külön megállapodása alapján – a tárgyévet követően is lehetségessé válik.

(6) A MUNKÁVAL NEM TÖLTÖTT IDŐRE JÁRÓ DÍJAZÁS SZÁMÍTÁSÁNAK EGYSZERŰSÍTÉSE:

Az új törvény megszünteti a munkával nem töltött időre járó díjazás számításának szükségtelen kettősségét (távolléti díj és átlagkereset) és azt elvet követi, hogy a munkavállalót a távollét idejére annyi díjazás illesse meg, amennyi a munkával töltött időben illetné meg. Ennek megfelelően az új törvény a távolléti díj számításának szabályait jelentősen egyszerűsíti.

(7) A MUNKASZERZŐDÉSTŐL ELTÉRŐ FOGLALKOZTATÁS IDŐTARTAMÁNAK CSÖKKENTÉSE:

Az új törvény szerint a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás időtartamát a jelenlegi 110 beosztás szerinti munkanaphoz képest jelentősen csökkenti, ezzel az ilyen módon való foglalkoztatás lehetőségét szűkíti.

(8) MUNKAIDŐ-KEDVEZMÉNY:

A munkaidő kedvezmények köre bővül az általános iskolai tanulmányok folytatása esetén a képzésben való részvételhez szükséges idővel.

(9) KÖTELEZŐ RÉSZMUNKAI DŐ BIZTOSÍTÁSA A MUNKA VILÁGÁBAN IS A KISGYERMEKESEK SZÁMÁRA:

Az új törvény a munkavállaló erre vonatkozó ajánlata esetén – négyórás foglalkoztatás keretében – kötelezővé teszi a munkáltató számára a részmunkaidős foglalkoztatást a gyermek három éves koráig.

(10) GYERMEK GONDOZÁSA CÉLJÁBÓL IGÉNYBE VETT FIZETÉS NÉLKÜLI SZABADSÁG:

Az új törvény lehetőséget biztosít arra, hogyha a szülők élni kívánnak vele, akkor a gyermek gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság mindkét szülőt megillessen.

(11) KOLLEKTÍV SZERZŐDÉS HIÁNYÁBAN ÜZEMI MEGÁLLAPODÁS MEGKÖTÉSÉNEK LEHETŐSÉGE:

Az új törvény kollektív szerződés hiányában lehetővé teszi az üzemi tanács és a munkáltató közötti ún. üzemi megállapodás megkötését a munkafeltételekre vonatkozóan.

(12) ATÍPIKUS FOGLALKOZTATÁSI FORMÁK:

Az új törvény új kereteket biztosít az atipikus foglalkoztatási formák elterjedésének és szélesíti az atipikus foglalkoztatási formákat:

- munkavégzés behívás alapján: ennek lényege, hogy a legfeljebb napi hat óra tartamú részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállaló munkaszerződés alapján a munkakörébe tartozó feladatok esedékességéhez igazodva teljesíti munkavégzési kötelezettségét. Ebben az esetben a munkaidő-keret tartama négy hónapot nem haladhatja meg;
- munkakör-megosztás: ennek lényege, hogy a munkáltató és több munkavállaló a munkaszerződésben egy munkakörbe tartozó feladatok közös ellátásában állapodhatnak meg; valamely munkavállaló akadályoztatása esetén a szerződést kötő más munkavállaló köteles a munkaviszonyból származó kötelezettségek teljesítésére;
- több munkáltató által létesített munkaviszony: lényege, hogy több munkáltató és a munkavállaló a munkaszerződésben egy munkakörbe tartozó feladatok ellátásában állapodhatnak meg.

A GYERMEKVÁLLALÁST ÉS A CSALÁDOK VÉDELMEÁT különösen az alábbi rendelkezések szolgálják:

- Az új törvény tartalmazza a szoptatási munkaidő-kedvezményt és biztosítja a munkavégzési kötelezettség alóli mentesülést a külön jogszabály szerinti, az emberi reprodukciós eljárással összefüggő, egészségügyi intézményben történő kezelés időtartamára.
- Az új törvény változatlanul 24 hétben határozza meg a szülési szabadság időtartamát. (Megjegyzendő, hogy az EU-ban egy sor tagállam emelte fel szavát a hazainál rövidebb ideig tartó, 18 hetes szülési szabadság bevezetése ellen!)

- A munkaviszony felmondással nem szüntethető meg a várandósság, a szülési szabadság, továbbá a gyermek gondozása céljából az anya által igénybe vett fizetés nélküli szabadság időtartama alatt.
- A védett korral azonos védelem az anyákat megilleti a gyermek hároméves koráig abban az esetben is, ha fizetés nélküli szabadság igénybe vételére nem került sor.
- A várandósság megállapításától a gyermek három éves koráig, valamint a gyermekét egyedül nevelő szülő esetén a gyermek tizenhat éves koráig a munkavállaló (saját hozzájárulása nélkül) nem kötelezhető más helységben végzendő munkára.
- A gyermek gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság mindkét szülőt megilletné.
- A gyermek születésekor az apa számára az 5 nap fizetett pótszabadság továbbra is biztosított.
- Az új törvény a munkavállaló erre vonatkozó ajánlata esetén – négyórás foglalkoztatás keretében – kötelezővé teszi a részmunkaidős foglalkoztatást a gyermek három éves koráig.

3.2. AZ ÁLLAMI KIADÁSOK NÖVEKEDÉS-BARÁT ÁTALAKÍTÁSA

A KÖZIGAZGATÁS MEGÚJÍTÁSA

A közigazgatás megújítását célzó kormányzati program, a Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program (a továbbiakban: Magyar Program) általános célja a „hatékony nemzeti közigazgatás” megteremtése. Az új Kormány munkájának megkezdése óta a Magyar Program mind a négy fő pillérében: a feladat, a szervezet, az eljárás és a humánpolitika tekintetében megtörténtek az első hatékonyságjavító intézkedések, valamint további lépésekre kerül sor.

A Magyar Programban megfogalmazott célok, törekvések a Program Intézkedési Tervében kerültek rögzítésre. A 33 intézkedésből álló csomag végrehajtását a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium folyamatosan ellenőrzi. A Program évente felülvizsgálatra és átalakításra kerül az elért eredmények, az új tapasztalatok és elvárások függvényében.

A HATÉKONY SZERVEZETRENDSZER MEGTEREMTÉSE

Az új minisztériumi struktúra (13 helyett 8 minisztérium) áttekinthetőbb és egyszerűbb felépítéséhez hasonlóan, 2011 során megindult a korábban széttagoltan működő területi

államigazgatási szervek integrációja. A 2011. január 1-jén létrejött, a 2010 őszen újralétesített megyei közigazgatási hivatalok bázisára épülő megyei kormányhivatalok létrehozásának célja a területi államigazgatási feladatok összefogottabb, ellenőrzöttebb és költséghatékonyabb ellátása. Természetesen, a hatalmas volumenű átszervezés (a mintegy 30 dekoncentrált államigazgatási szervből 15 integrálódott közvetlenül a kormányhivatalokba) komoly szervezetfejlesztési és integrációs lépéseket kíván meg. Ezért európai uniós projektek keretében megindult a kormányhivatalok szervezetfejlesztésének előkészítése és megtervezése, valamint a kormányhivatalok műszaki és gazdasági integrációja lépéseinek kidolgozása és megvalósítása.

2011. január 1-jétől megkezdte működését a Nemzeti Államigazgatási Központ, amely a kormányhivatalok szakmai alapfeladatainak ellátásához szükséges pénzügyi és más anyagi feltételek biztosítását végzi, továbbá ellenőrzi a kormányhivatalok integrált ügyfélszolgálatának működését.

Elkezdődött a járási szintű államigazgatás szervezetrendszerének megtervezése. A szakmai koncepció és az ütemterv elkészült, a járások kialakításának alapelveit a Kormány határozatban rögzítette, a területi szintű egyeztetéseket a kormány megbízottak elvégezték. Jelenleg folyamatban van az önkormányzati és államigazgatási hatáskörök járási szintű illesztésének kidolgozása a kapcsolódó jogszabályokkal.

A fentiekkel szoros összefüggésben elkészült az önkormányzati rendszer átalakításának koncepciója, amely a Magyar Programmal együtt megoldja a helyi közügyek, valamint az államigazgatási ügyek régóta halogatott szétválasztását a kormányhivatalok és az önkormányzatok között.

2011-ben gyakorlatilag befejeződik a közalapítványi rendszer egyszerűsítése, a 2010-ben működő 68, a kormány vagy a minisztériumok által alapított alapítványból 21 maradt meg.

Döntés született a központi közigazgatási szervek kapacitásainak az ésszerűsítéséről, mely keretében a 2011. év végi létszám 10 százaléka leépítésre kerül 2012 elején.

A FELADATRENDSZER MEGÚJÍTÁSA

A közigazgatás feladatainak megújítása alapvetően három irányban történik:

- az állami feladatok számbavétele,
- formai és tartalmi dereguláció,
- a stratégiai tervezés megújítása.

Az újjászervezéshez rögzítésre kerül, hogy az államnak milyen feladatokat kell ellátnia mind nemzeti szinten, mind a nemzetközi vállalások tekintetében. A feladatok számbavételének eredménye egy mindenre kiterjedő állami feladat-nyilvántartás lesz. A feladat-kataszter módszertana elkészült, ezt követően kerül sor a teljes feltöltésre 2011 végéig.

Az állami feladatok másik fontos forrása a jogszabályokon túl a különböző stratégiai dokumentumokból eredeztethető feladatok. Ezzel kapcsolatban cél egy egységes módszertanra alapozott, összehangolt stratégiai tervezési rendszer bevezetése. Ennek érdekében kidolgozásra került a tervezési eljárásrend koncepciója és hamarosan elindul a tervezési módszertanok megalkotása. A kapcsolódó intézkedések eredményeként a teljes közigazgatásban bevezetésre kerül az egységes módszertan szerint kialakított korszerű tervezési rendszer, amely hozzájárul a kormányzati célok eredményesebb megvalósításához.

AZ ELJÁRÁSOK FELÜLVIZSGÁLATA

Az eljárások felülvizsgálata és megújítása során a Magyar Program által kitűzött legfontosabb célok a következők:

- minőségi jogalkotás bevezetése, a hatásvizsgálati rendszer átalakítása,
- a közigazgatási ügyfélkapcsolatok átszervezése, Kormányablakok kialakítása,
- a lakosságot érintő eljárások egyszerűsítése, az adminisztratív terhek csökkentése,
- az e-közigazgatási megoldások elterjesztése.

A minőségi jogalkotás megteremtéséhez több intézkedés is kapcsolódik. Az érdemi hatásvizsgálatok készítésére készített új hatásvizsgálati eljárás bevezetéséről szóló jogszabály megszületett, a 2011. szeptember 30. utáni előterjesztésekre már kötelezően ezt alkalmazzák az előterjesztők. A hatásvizsgálatokat végző mintegy 500 kormánytisztviselő képzése sikeresen megvalósult, a rendszer monitoringja folyamatban van. A jogszabályok nyelvi felülvizsgálata és egyszerűsítése az Egyszerűsítési Program keretében fog megvalósulni.

Az állam és az ügyfelek kapcsolatában olyan többcsatornás (személyes-, elektronikus- és telefonos) kormányzati ügyfélszolgálati rendszer létrehozása a cél, amely lehetőséget teremt az ügyek egyablakos elintézésére. 2011. január 3-án megnyílt az új típusú ügyfélszolgálati rendszer első 29 irodája, az úgynevezett „kormányablak”-ok, jelenleg pedig a hálózat járási szintű továbbépítésének megtervezése van folyamatban. Az uniós forrásokra támaszkodó integrált fejlesztési koncepció értelmében 2013-ra minden járásban kialakításra kerülnek a kormányablakok, egyenlő hozzáférést biztosítva a korszerű, egyablakos ügyintézéshez.

Átfogó feladatként fogalmazta meg a Magyar Program – kapcsolódva a vállalkozói tehercsökkentéshez – a lakossági adminisztratív terhek csökkentését, amelynek keretét az Egyszerűsítési Program adja meg. A program végrehajtását elrendelő kormányhatározat már megjelent, a rövidesen meginduló végrehajtási szakasz során az egyes eljárások egyszerűsítéséért felelős minisztériumok 3 ütemben végzik majd el az eljárások felmérését és teszik meg a kapcsolódó jogszabály-módosítási javaslatukat.

Az e-közigazgatási, informatikai megoldások szélesebb körben történő alkalmazása céljából számos intézkedés végrehajtása indult meg, például elektronikus irat- és dokumentumkezelés kormányzati szintű megvalósítása, illetve a Nemzeti Egységes Kártyarendszer megteremtése.

SZEMÉLYZETI MEGÚJULÁS

A humánpolitika területén kidolgozásra kerül az új közigazgatási életpályarendszer, amely kiszámítható, biztonságos és tervezhető jövőképet fog biztosítani a tisztviselőknek. Az életpályarendszer alapját egy világos munkaköri rendszer fogja képezni, melynek keretében munkakörönként meghatározásra kerülnek a célok, a fő felelőségek, a teljesítménymutatók, és a szükséges tudás, tapasztalat, kompetenciák. Az életpálya keretében a valóban szükséges ismereteket oktató és mérő vizsgarendszer és továbbképzési rendszer jön létre, lehetőséget nyújtva az élethosszig tartó tanulásra, a közigazgatáson belüli mobilitásra. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem létesítéséről szóló törvény alapján 2012-től az államigazgatási, a katonai és rendőri képzés egységes intézményi alapokra helyeződik.

Az új életpályarendszer egyes elemei már 2011-ben megvalósulnak (kiválasztás, jogviszony megszüntetés), teljes körű életpályává a munkakör-alapú rendszer bevezetésével, várhatóan 2013-ra válik.

A személyzeti politikai megújítása jegyében újra bevezetésre került a közigazgatási alapvizsga, valamint elkezdődött a teljes képzési- és továbbképzési rendszer, illetve a vezetőképzés átalakításának szakmai kidolgozása.

AZ ÖNKORMÁNYZATI RENDSZER MEGÚJÍTÁSA

Az önkormányzati rendszerben kiemelt cél a helyi és területi közigazgatási rendszer teljes megújítása, alacsony hatékonyságának orvoslása és a struktúra átláthatóbbá tétele.

A MEGYEI INTÉZMÉNYEK ÁLLAMI FENNTARTÁSBA VÉTELE

A megújulás első lépése a megyei intézmények állami fenntartásba vétele. E folyamat megalapozását szolgálták a miniszterelnök és a megyei közgyűlések elnökei között 2011. október 3-án megkötött megállapodások. A megállapodások értelmében

- a megyei intézmények állami fenntartásba kerülnek 2012. január 1-jétől,
- a megyei önkormányzatok adósságállományát (hitel, kötvény) az állam átvállalja 2011-ben,
- a megyei intézmények szállítói tartozása az intézményfenntartást követi,
- a megyei önkormányzatok vagyona, gazdasági társaságai, alapítványai stb. térítésmentesen az államra szállnak.

Az Országgyűlés elfogadta azt a törvénycsomagot, amely tartalmazza az átadás-átvételi folyamat közjogi megalapozását, valamint fő lépéseit, továbbá módosítja azokat az ágazati törvényeket (egészségügyi, közoktatási, szociális ellátás, kultúra) melyek szabályozzák a kötelező önkormányzati feladatellátást (2011. évi CLIV. törvény).

Ezen túlmenően a megyei önkormányzatok új rendszerű finanszírozási megalapozását a 2012. évi költségvetési törvényjavaslat biztosítja. A törvényjavaslat parlamenti tárgyalása során a jelenlegi megyei intézmények központi költségvetésbe illesztéseként az intézmények kiadásai a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium fejezetébe átcsoportosításra kerültek. Az államháztartás központi alrendszereként megyei intézményfenntartó központok jönnek létre, amelyek kezelik az állami tulajdonba és fenntartásba kerülő intézmények költségvetését.

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOKRÓL SZÓLÓ ÚJ TÖRVÉNY

A helyi önkormányzatokról szóló új törvény tervezete (új Ötv.) a jelenleginél differenciáltabb feladattelepítést tartalmaz a települési önkormányzatok számára, jelenlegi feladataik jelentős részét az állam közvetlenül biztosítja 2013-tól. A települési önkormányzatok a jövőben a valós helyi feladat-szervezési döntéseket igénylő, a legcélszerűbben helyi szinten ellátható közszolgáltatásokat biztosítják a lakosság számára. A megyei önkormányzatok pedig a területfejlesztés kulcsszereplői lesznek a jövőben.

A jelenleg hatályos szabályozással szemben a jövőben az államigazgatási feladat-és hatáskörök döntő többségét az államigazgatási szervek látják el, az önkormányzati szervezetrendszerben csak kivételesen marad ilyen feladat, jelentősen csökkentve ezzel a

helyi önkormányzatok terheit, és biztosítva az igazgatási feladatok országon belül egyenlő színvonalon történő ellátását.

A feladatok átrendeződésével párhuzamosan 2013-tól a finanszírozási rendszer is átalakul. Feladatfinanszírozás kerül bevezetésre, melynek célja, hogy az önkormányzatok kötelező feladatainak ellátásához szükséges működési forrásrendelkezésre álljon, működési hiány a jövőben ne léphessen fel. A feladatfinanszírozás az állam által meghatározott működési kiadási szükséglet, valamint az önkormányzatok működési célú bevételi lehetőségeinek figyelembevételével kerül meghatározásra az egyes önkormányzatok költségvetési támogatása.

A STABILITÁSI TÖRVÉNY ÖNKORMÁNYZATI FEJLESZTÉSI CÉLÚ ADÓSSÁGOT KELETKEZTETŐ ÜGYLETEIT ÉRINTŐ SZABÁLYOZÁSA

A 2012. évtől hatályba lépő Alaptörvényben rögzítetteknek megfelelően a Stabilitási törvény szabályai alapján a jövőben a helyi önkormányzat fejlesztési célú adósságot keletkeztető ügyleteihez a Kormány hozzájárulása szükséges. Működési célra csak éven belül visszafizetendő hitelt vehetnek fel az önkormányzatok.

E rendelkezéseket nem kell alkalmazni az európai uniós fejlesztési támogatások megelőlegezésére szolgáló hitelek, a költségvetési éven belüli működési célú hitelek, valamint az adósságrendezési eljárás során a hitelezői egyezség megkötéséhez igénybe vett reorganizációs hitelek esetében.

A Kormány a kötelezettségvállaláshoz abban az esetben járul hozzá, ha:

- a helyi önkormányzat a tárgyévre vonatkozó költségvetési rendeltében, határozatában az adósságot keletkeztető ügylethez kapcsolódó fejlesztési célt és az adósságkeletkeztetési szándékot megállapította, és arról jogszabályban meghatározott módon előzetesen tájékoztatást adott,
- ha az ügylet a helyi önkormányzat törvényben meghatározott feladatának ellátásához szükséges kapacitás létrehozását eredményezi azzal, hogy a működési kiadások folyamatos teljesítése biztosított, és
- a helyi önkormányzat adósságot keletkeztető ügyletéből származó, korábbi évekről fennálló és tárgyévi összes fizetési kötelezettsége az adósságot keletkeztető ügylet futamidejének végéig egyik évben sem haladja meg az önkormányzat adott évi saját bevételeinek 50%-át.

A KÖZNEVELÉSI RENDSZER TOVÁBBFEJLESZTÉSE

A köznevelési rendszert olyan irányban és azzal a céllal kell fejleszteni, pontosabban újjáépíteni, hogy az minden egyes magyar gyermek számára megadja a valódi lehetőséget és esélyt a lelki-szellemi-testi szempontból egyaránt igényes és építő neveléshez, oktatáshoz.

A feladat sikeres elvégzéséhez függetleníteni szükséges az oktatás színvonalát az önkormányzatok anyagi helyzetétől és az államnak nagyobb szerepet kell vállalnia a közoktatásban, ami az esélyegyenlőség javításával párhuzamosan az intézmények ésszerűbb megszervezését eredményezi. Így a készülő törvénytervezet szerint az óvodai ellátás biztosítása marad önkormányzati feladat-ellátási körben, az alap- és középfokú iskolai oktatás biztosításáért az állam közvetlenül viseli a felelősséget.

Cél, az állami kontroll erősítése az oktatás egységes tartalmi szabályozásában, országos szakmai minőségi ellenőrzésének kialakításában. Új, kiemelt szerepet kap az oktatás mellett a gyermekek, tanulók nevelése, gondoskodás a lemaradók felzárkóztatásáról, a sajátos nevelést igénylő beteg, vagy testi, szellemi fogyatékkal élő gyermekek fejlesztéséről, továbbá új teret kell adni a tehetség kibontakoztatásnak.

Ennek érvényesülését az óvodai nevelés 3-6 éves korhatárok közötti ingyenes és kötelező igénybevétele, az általános iskolában a tanulók egész-napos nevelési-oktatási programban való kötelező részvétele biztosíthatja.

A középfokú oktatás erőteljesebben differenciálódik. Az iskolarendszerű szakképzésben a képzési idő és a szakmai tartalom újragondolására kerül sor a „szükséges és elégséges” elvhez, a gazdaság valós igényeihez, valamint a munkaerőpiac változásaihoz igazodva.

A gimnázium kiemelten a felsőfokú oktatásba továbbjutást célzó intézménye lesz a közoktatásnak. A tehetségek kibontakoztatásához a többlet-foglalkoztatást, személyközpontú fejlesztést az állam differenciáltan támogatja. Feltétele, hogy az e feladatot vállaló iskolák kiemelkedő eredményeket mutassanak fel a tanulók felkészítésében.

Az intézmények szervezése az egyes korcsoportok életkori sajátosságai szerint koncentrált. Így a 6-10 éves gyermekek számára az általános iskolai alsó tagozatos osztályokat a lakhelyen kell indítani - akár kis létszámú osztályokkal is -, viszont az 5-8. évfolyamosok (a 10 -14 évesek) nevelése, oktatása a legkorszerűbb, a tanítás színvonalának emeléséhez garanciát is nyújtó, pénzügyi szempontból is méretgazdaságosan működtethető iskolákba kell integrálódjon. A szakképzést olyan központi műhelyekbe szükséges terelni, amelyek megfelelnek a piacképes, a piaci versenyhez alkalmazkodó ismeretek átadásához,

rendelkeznek a szakmák gyakorlásához a megfelelő felszereltséggel. Ez utóbbi szervezési elvek nemcsak a szakmai eredményességet, hanem a gazdasági hatékonyságot is erőteljesen javítják.

A NYUGDÍJRENDSZER ÁTALAKÍTÁSÁNAK LÉPÉSEI

A Magyar Kormány 2011-en jelentős és sikeres erőfeszítéseket tett a nyugdíjrendszer átalakítása területén. Az első nagy lépés a rendszerszerűség biztosítása volt azáltal, hogy a magánnyugdíjpénztárak kötelező jellegének megszüntetése után annak tagjai mintegy 99,7 %-ban visszaléptek a társadalombiztosítási nyugellátás keretei közé. A másik nagy lépés a társadalombiztosítási nyugellátáson belül az egyes ellátási formák rendszerezése, átalakítása. Ez a folyamat 2012-ben is folytatódik, annak érdekében, hogy létrejöjjön egy hosszú távon is fenntartható, a biztosítási teljesítményeket jobban érvényre juttató, szolidaritási elemeket is tartalmazó és transzparens nyugdíjrendszer.

Az átalakítást 2011-ben előkészítő és 2012-től hatályos lépések részletesen a következők:

Az Országgyűlésnek benyújtott, a Magyar Köztársaság 2012. évi költségvetését tartalmazó törvényjavaslatban a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése már ún. „profiltisztított” költségvetés. A változás lényege abban foglalható össze, hogy 2012. január 1-jétől a korhatár előtti ellátások megszűnnek úgy, hogy az egyes ellátási formák kivezetésre kerülnek. Megszűnik az előrehozott és csökkentett előrehozott öregségi nyugdíj igénybevételének lehetősége, ezáltal a nyugdíjba vonulás korcentruma kitolódik. Átalakul a foglalkoztatáspolitikai eszközként használt korengedmény, 2013-tól a korengedmény és az egyes szakmai nyugdíjakra való jogosultság. Ezen belül legfontosabb a fegyveres szerveknél foglalkoztatottak rendkívül bőkezű nyugdíj szabályozásának és megállapításának kérdései. A kivezetés során figyelembe kellett venni azt, hogy indokolatlan érdeksérelem ne keletkezzen, ezért egyes ellátási formák korhatár előtti ellátásként az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig korhatár előtti ellátásként, illetve szolgálati járandóságként tovább folyósításra kerülnek, azonban a Nyugdíjbiztosítási Alapból átkerülnek az újonnan létrejövő Nemzeti Szociálpolitikai Alapba. Ez a változás lehetővé teszi, hogy 2012-től a nyugdíjak finanszírozása a munkáltatói és munkavállalói befizetésekből történjen. Továbbra is a Nyugdíjbiztosítási Alapból történik a hozzátartozói ellátások (özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj), finanszírozása. A rendszer kedvezményes eleme marad a 40 év jogosultsági idővel rendelkező nők hosszú járulékfizetéssel megalapozott nyugdíjazási lehetősége.

2012-től a Nemzeti Szociálpolitikai Alap finanszírozza tehát:

- az előrehozott, a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjat

- a karkedvezményes nyugellátást
- a fegyveres testületek volt tagjai szolgálati nyugdíját (szolgálati járandóságát),
- a korengedményes nyugdíjat,
- a művész és bányász nyugdíjat
- az országgyűlési képviselők és polgármesterek már megállapított, visszamenőlegesen el nem vehető nyugdíjait, azaz a (a korhatár előtti ellátásokat).

Az átalakulás további eleme, hogy az Egészségbiztosítási Alapba átkerül:

- a korhatári alatti rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugellátás mindhárom csoportja és
- a rehabilitációs járadék.
- Az előzőekben ismertetett változtatásokhoz szorosan kapcsolódik a megváltozott munkaképességű személyek rehabilitációjának és foglalkoztatásának az eddigieknél sokkal hatékonyabb elősegítése.

EGÉSZSÉGÜGYI KIADÁSOK

A SEMMELWEIS TERV

Magyarország társadalmi és gazdasági felzárkózása az Európai Unió fejlett államaihoz elképzelhetetlen a lakosság jó egészsége nélkül. Ehhez biztosítani kell az egészség előfeltételeit, hatékony egészségfejlesztést, egészségvédelmet, valamint a megfelelő egészségügyi ellátórendszert. Ennek megvalósítása érdekében Magyarország egy olyan egészségügyi ellátórendszer kialakítására törekszik, amelynek jó minőségű szolgáltatásaihoz, betegségétől és anyagi helyzetétől függetlenül, egyforma eséllyel fér hozzá az ország valamennyi lakója. Cél, hogy csökkenjenek az ellátórendszer területi egyenlőtlenségei, javuljon az ellátásokhoz való hozzáférés és az ellátórendszer hatékonysága.

A magyar egészségügyi rendszer központi teljesítményproblémája az erőforrás-allokáció és az ezzel összefüggő jövedelemelosztás torzulásaiból eredő hatékonysági deficit, amely egyúttal rontja a hozzáférést és az ellátás minőségét is.

Az egészségügyi ellátás újjászervezésének alapelveit és a megvalósítás irányait a Semmelweis Terv rögzíti. A Semmelweis Tervben foglaltak megvalósítása érdekében a Kormány a 1208/2011. (VI.28.) határozatában rendelkezett az ezzel összefüggő feladatokról, azok ütemezéséről.

A feladatok végrehajtása párhuzamosan folyik azzal a kormányzati munkával, amely arra irányul, hogy az állami és az önkormányzati feladatok újrastrukturálása megtörténhessen, összhangban a Kormány programjában rögzítettekkel, nevezetesen az állam fokozottabb szerepvállalásával.

Az állami és az önkormányzatok közti feladat-átrendezés egy új önkormányzati törvény megalkotását indokolja. Az önkormányzati törvény és az egészségügyi ellátórendszer újjászervezése közötti kapcsolatot elsősorban az jelenti, hogy az egészségügyi ellátás három szintje (alapellátás, járóbeteg-szakellátás és fekvőbeteg-szakellátás) az államháztartás központi alrendszerének (állam), vagy az önkormányzati alrendszer kötelező feladatát képezi-e, illetve e feladatok ellátási kötelezettsége hogyan oszlik meg az állam és az önkormányzat között. A szakmai érvek mellett szólnak, hogy az alapellátás továbbra is önkormányzati feladat maradjon, a két szakellátás pedig állami feladattá váljon.

A járó-és fekvőbeteg szakellátás állami kötelezettségének felvállalása nem öncélú: az ellátórendszer racionálisabb, hatékonyabb ellátást biztosító újjászervezése csak abban az esetben valósulhat meg, ha a jelenlegi tulajdonosi struktúrából eredő ellenérdekek nem akadályozzák meg a végrehajtást.

A Semmelweis Terv számos beavatkozási irányt, konkrét beavatkozási pontot és intézkedést fogalmaz meg, amelyek közül kiemelt jelentősége van az alábbi intézkedéseknek:

- a nagyobb állami felelősségvállalást jelentő, az intézmények közötti együttműködést, a struktúra-átalakítást és a betegút-szervezést támogató, új állami egészségügyi szervezési intézményrendszer kialakítása és ennek segítségével a szükséges strukturális átalakítások megvalósítása, pl.:
  - = a Térségi Egészségügyi Központok, illetve Állami Egészségügyi Központ létrehozása révén betegút optimalizálás elérése,
  - = a fővárosban és a vonzáskörzete területén tervezett átalakítások.
- a struktúra-átalakítás keretében az egészségügyi és a szociális ágazatban tervezett fejlesztések összehangolása, az alapellátás és a járóbeteg-szakellátás megerősítése, illetve kompetenciáik tisztázása,
- a sürgősségi ellátás újjászervezése,
- a népegészségügyi program megújítása és az egészségügyi ellátórendszerhez, valamint az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi szempontokhoz való hatékony illesztése,

- a betegek jogainak hatékonyabb érvényesítését és a nemkívánatos események, műhibák megelőzését, számuk minél alacsonyabbra szorítását, korai felismerését, illetve az ezekkel kapcsolatos károk megelőzését, ellentételezését és a rendszerszintű minőségjavulást lehetővé tevő új intézményrendszer kialakítása,
- az egészségügyi dolgozók számára reális és kiszámítható perspektívát jelentő, az egyes foglalkozási csoportokra kidolgozott egészségügyi életpálya-modellekre vonatkozó szakképzési rendszer átalakítása,
- az ágazati informatika új alapokra helyezése (adatstruktúrák átalakítása, közhiteles nyilvántartások megújítása, egységes kezelése, az adatok feldolgozásával nyert statisztikai információk elérhetővé tétele) és rendszerszintű fejlesztése,
- a gazdasági fejlődés szempontjából is kitörési pontot jelentő egészségturizmus fejlesztése, az egészségügyi képzésbe, illetve az egészségiparba történő beruházások rendszerszerű támogatása.

A Semmelweis Terv mindezek mellett számos egyéb területen is megfogalmaz beavatkozási irányokat, kívánatos intézkedéseket. Ezek közül vannak olyanok, amelyek már végrehajtásra kerültek, vagy a végrehajtásuk folyamatban van. Így pl. nyilvános helyen a dohányzás tilalmának szigorítása; az országos egészségmonitorozási és kapacitástérkép adatbázis- és alkalmazás megvalósítása a szükséglet alapú tervezés megalapozásához, várólista csökkentése a kardiológiában és az ortopédiában, országos elméleti háttérintézmények összevonása egy szervezetbe (Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet) stb.

A Semmelweis Tervben megfogalmazott egészségügyi rendszer átalakítási koncepció szervesen kapcsolódik a kormányprogramhoz és az Új Széchenyi Tervhez (a továbbiakban: ÚSZT). A Semmelweis Terv értékrendje, céljai és feladatai összhangban állnak a Parlament által elfogadott a Nemzeti Együttműködés Programjával.

A Kormányprogram alapján ugyancsak meg kell határozni a különböző földrajzi területeken élő lakosság egészségügyi ellátási szükségleteit, a szükségletek kielégítéséhez alkalmas minőségű és mennyiségű kapacitásokat kell rendelni, az ellátási kapacitásokhoz pedig elegendő forrást kell biztosítani. A gyógyítás minőségének és hatékonyságának megteremtéséhez egyértelműen meg kell határozni a különböző ellátási szinteket. Az alapellátás minőségi, emberközpontú és minden ellátásra jogosult személy számára hozzáférhető kell, hogy legyen. Stratégiai szerepet kell adni a járóbeteg-szakellátás számára, mert ez lakosság közeli definitív ellátást biztosít, teret ad az egynapos beavatkozásoknak, valamint tehermentesíti a kórházi ellátást.

A fekvőbeteg-szakellátás kapcsán összhangba kell hozni a szükségleteket a kapacitásokkal és a finanszírozással. Fontos, hogy az egészségügy finanszírozása a jelenleginél egyszerűbb, kiszámítható, évekre előre tervezhető legyen. Meg kell teremteni, hogy az egészségügyi szolgáltatások értékükön, eredményorientáltan kerüljenek finanszírozásra.

Az ÚSZT keretében rendelkezésre álló fejlesztési források segítségével szisztematikusan újraszervezhető, fejleszthető a megmaradt kapacitás. Ennek megfelelően a források három egymással szoros összefüggésben lévő beruházási célt támogatnak: (1) az egészségügyi felsőoktatás, orvosképzés fejlesztése, (2) az ellátórendszer struktúra-átalakításának támogatása, és (3) az egészségiparhoz és egészségturizmushoz kötődő kiegészítő intézményrendszer, a természetes gyógytényezőkkel való gazdálkodás fejlesztése.

A Semmelweis Terv és a benne foglalt programtervek végrehajtását a Kormány uniós és hazai források felhasználásával biztosítja az alábbiak szerint:

- 2011-2013 között (2015-ig) a Magyarország által felhasználható uniós fejlesztési források rendelkezésre bocsátásával elsősorban a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program 2. prioritása, a Társadalmi Megújulás Operatív Program 6. prioritása és a Regionális Operatív Programok megfelelő konstrukciói keretében.
- a költségvetés tervezése során – különösen az adó- és járulékpolitika tervezésénél, valamint az egészségügyi átalakítás kapcsán felszabaduló ingatlanok hasznosításából, értékesítéséből származó bevétel kizárólagos egészségügyi célú felhasználásának előírásával, - a Széll Kálmán Tervben és a Konvergencia Programban foglaltakkal összhangban.

A szükségtelen párhuzamosságok felszámolásából, a betegutak optimális kialakításából, az alap-és járóbeteg-ellátás megerősítéséből és ezzel egyidejűleg a fekvőbeteg-ellátás tényleges szükségletekhez való igazításából, a hazai viszonyok által motivált funkcionális átalakításból megtakarítások képződnek. A forrásoknak a Semmelweis Terv vázolt intézkedéseire való rendelkezése nemcsak a hatékony forrásfelhasználás biztosítékát jelenti, hanem lehetőséget ad az átalakítással kapcsolatos egyszeri ráfordítások ellentételezésére, azok rövid időn belüli megtérülésére.

GYÓGYSZERTÁMOGATÁSOK

A 2011. július elsejétől bevezetésre került intézkedések a következők:

BEVÉTELT ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSEK

- A 12%-os befizetési kötelezettség mértékének 20%-ra történő emelése

A gyógyszergyártó cégek a törvényben előírt kötelezettségük alapján a támogatott forgalmuk után a termelői árra eső TB támogatás 12%-át fizették be az E. Alapba havi rendszerességgel. Az egyenleg javítása érdekében szükséges volt a befizetési mértéket felemelni, egységesen 20%-ra július 1-től.

- Orvoslátogatói díj mértékének emelése

A marketing tevékenység visszaszorítása érdekében 2011. július 1-jétől szükségszerű volt az orvoslátogatói díj éves mértékének 10 millió Ft-ra történő emelése a korábbi 5 millió Ft-os szintről.

- Támogatásvolumen szerződések újrakötése

(A támogatásvolumen szerződések keretében a finanszírozási kockázatmegosztás érdekében a biztosító és a gyógyszergyártó cég között polgárjogi szerződés kerül megkötésre.) A gyógyszerkassza betarthatósága érdekében a már lejárt szerződések újrakötése szükséges hozzávetőleg 10%-kal alacsonyabb határértékkel, ami a gyártói befizetések emelkedését jelenti.

KIADÁSI OLDALT ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSEK

- Generikus program, preferált referencia ársáv rendszer, generikus ösztönzés

Az originális készítmény szabadalmának lejárta után a generikus készítmények piacra lépését követően, a fixesítés után kialakult referencia termék nem élvezett olyan mértékű piaci előnyöket, mely érdekeltté tette volna a forgalmazókat, hogy árcsökkentés révén készítményeik referencia terméké váljanak. Szükséges volt egy olyan több összetevős rendszer kialakítása, mely a betegeken felül a piac minden szereplőjét érdekeltté teszi a referencia termék státuszának elérésében. A rendszer nem csak a referencia terméket, hanem hatóanyag fixcsoport esetén az annál 5%-kal drágább termékeket, illetve terápiás fix csoportba tartozó termékek esetén a referenciaterméknél legfeljebb 10%-kal drágább gyógyszert is preferált helyzetbe hozza.

- Lejáró szabadalmak

A következő években, több nagy forgalmú készítmény szabadalma jár le, így a generikus készítmények támogatásba való belépése jelentős megtakarítást eredményezhet. Különösen fontos, hogy ez több ponton is érinti a kiemelt, indikációhoz kötött (Eü100%) támogatási kategóriát. 2011-ben elérhető lesz generikus formában két onkológiai szer és egy skizofrénia elleni készítmény. 2012-től az egyik legnagyobb forgalmú onkológiai készítmény is elérhetővé válik generikus formában.

- Első generikum térnyerése

Korábban a szabadalom lejártá után forgalomba kerülő generikus termék csak 6 hónap elteltével válhatott referencia terméké. Szükséges volt ennek gyorsítása (3 hónap) a gazdaságosabb gyógyszerrendelés érdekében. A megfelelő ellátási garancia a piacon lévő termékek megfelelő számával biztosítható.

- Kombinációs készítmények felülvizsgálata

A 2011. január 1-jén hatályba lépett szabályozás alapján megtörtént a több hatóanyagot tartalmazó készítmények támogatásának a monokomponensek támogatásához való fixesítése.

A 2012. év elején bevezetendő intézkedések a következők:

- Biohasznos támogatási rend

A biológiai gyógyszerek egymással nem helyettesíthetők, mivel a készítmények közötti váltás fokozza az immunreakció veszélyét, így egy „generikum-típusú” fixesítési eljárás bevezetése nem kerülhet szóba. Emellett fokozott figyelmet kell fordítani arra is, hogy a betegeket nem érheti hátrány pusztán abból adódóan, hogy egy adott gyógyszerre vannak beállítva, és az adott gyógyszer forgalmazója nem tud részt venni az árversenyben, ami jelentős térítési díj emelkedést okoz a beteg számára.

Szakmai szempontok alapján kerülnek a gyógyszerek egy csoportba, amelyek aztán versenyeznek egymással. (Azon készítmények kerülhetnek egy csoportba, amelyek a finanszírozott indikációs kör tekintetében orvosszakmai szempontok alapján egyaránt választhatók egy korábban nem kezelt beteg részére.) A következő év elején árverseny indul a preferált biológiai gyógyszer státuszért. A gyártók áraikat licit keretében nyújtják be. A preferált biológiai gyógyszerek a legalacsonyabb napi terápiás költségű gyógyszer és az azt legfeljebb 10%-kal meghaladó napi terápiás költségű gyógyszerek lesznek. Ezek térítési díja továbbra is 300 forint. A legalacsonyabb napi terápiás költségű preferált biológiai gyógyszer

napi terápiás költségét 30%-kal meghaladó napi terápiás költségű gyógyszerek 180 nap múlva kizárásra kerülnek. A betegteher indokolatlan növekedésének elkerülése érdekében a térítési díjak maximálásra kerülnek.

- Átsorolás (a finanszírozási mód megváltoztatása)

Azon elv mentén, hogy a finanszírozás is ott történjen, ahol a felhasználás, szükséges néhány termék átcsoportosítása kórházi finanszírozásba. A cél az, hogy e gyógyszerek a felhasználási helyükön finanszírozódjanak, így egyes nagy értékű (pl. onkológiai) készítmények kórházakon keresztül, nyomon követett eljárásrend szerinti (betegregiszter), hatékony állami beszerzéssel történő finanszírozása jelentős megtakarításokat eredményezhet. Az orvos a beteg állapotára vonatkozó adatokat elektronikus adatlapon rögzíti, a gyógyszert speciális vényíró szoftver segítségével rendeli. Ez alapul szolgálhat a betegségegyregiszterek építéséhez és az eredményesség alapú finanszírozás megvalósításához.

- A generikus program hatékonyságának további javítása

A generikus program hatékonyságának javítását szolgálja a hatóanyag-alapú gyógyszerrendelés fokozatos bevezetése. Erre alapot és lehetőséget teremt a vényköteles gyógyszerek kiadásához kapcsolódó gyógyszerészi szakmai protokoll. Ezek alapján indokolt, hogy egy jól meghatározott gyógyszercsoport (koleszterincsökkentők) esetében, melynél a generikus verseny további erősítése szükséges, a hatóanyag alapú gyógyszerrendelés bevezetése megtörténjen.

A vényköteles gyógyszerek kiadásához kapcsolódó gyógyszerészi szakmai protokoll erre lehetőséget teremt. A betegek tájékoztatását, a térítési díj növekedése elleni védelmet biztosítja, ha a gyógyszerész a hatóanyag alapú fix csoportba tartozó gyógyszer esetében köteles dokumentált módon tájékoztatni a beteget a referencia gyógyszer, illetve a preferált referencia ársávba tartozó gyógyszer térítési díjáról. Ezt a beteg részére nyomtatott bizonylaton a patikai szoftvernek biztosítani kell.

Szükséges annak egyértelmű meghatározása, hogy a fixesítési eljárás során a preferált referencia ársáv-képzés alatt tett árajánlatok nem vonhatóak vissza, illetve hogy a delistázódott termék fél éven belül nem kerülhet újra befogadásra kivéve, ha a benyújtott új ár a kialakult referencia árnál jelentősen alacsonyabb.

- Takarékos gyógyszerfelhasználást biztosító szabályozási elemek

Javasolt, hogy háromhavi mennyiség rendelése esetén a gyógyszertárban a beteg egyszerre csak egy havi gyógyszer mennyiséget válthasson ki. Így a terápia mellékhatások vagy más

okból történő abbahagyása nem eredményez felesleges támogatásiáramlást, a pazarlás megszüntethető.

További megtakarítási lehetőséget jelent az egy receptre kiadható havi gyógyszeradag esetében a 30 naphoz legközelebb álló kiszárazósú gyógyszer kiadásának, illetve annak előírása, hogy az orvos legfeljebb 30 napra elegendő mennyiségű gyógyszert rendelhet. (Jelenleg gyakori, hogy a gyártók által forgalmazott készítmény egy-két adaggal az egy havi mennyiségnél kevesebb, így az egy havi adag biztosításához is két doboz gyógyszer kerül felírásra és kiadásra.)

- Terápiás eredményesség alapú finanszírozás

A nagy értékű terápiák esetében az állam/biztosító nem a klinikai vizsgálatokban elért, hanem a valós hazai körülmények között bizonyított eredmények alapján biztosít támogatást, illetve ennek elmaradása esetén visszafizetéssel kompenzálja őt a gyógyszergyártó cég.

- Közgyógyellátás

A változtatás bevezetése után a hatóanyag alapú fix csoportok esetén már csak preferált referencia ársávba tartozó, ennek hiányában a referencia termékek lesznek közgyógyellátási igazolványra kiadhatóak ott, ahol a fixcsoportba rendezés lehetséges.

- Egyedi méltányosság átalakítása

A ritka betegségek körében a többnyire igen drágán kifejlesztett gyógyszerek biztosítása főleg a kisebb lakossággal rendelkező országokban jelentősen megterheli a költségvetést. Olyan átláthatóbb döntéshozatalon alapuló feltételrendszer kialakítása szükséges, amely lehetőséget ad negatív döntések esetén is az érintettek gyógyszerhez való hozzájutására, például részben közalapítványi, adakozással is támogatott formába terelve a most is ismert egyéni „gyűjtőakciókat”.

- Beteg-együtműködés javítása

Jelenleg a krónikus betegségek területén a nem megfelelő beteg-együtműködés (gyógyszerszedés rendszeressége) és az életmód változtatás hiánya miatt a szedett gyógyszerek nem tudnak kellő eredményességet biztosítani. A változtatás szerint bizonyos betegcsoportokban az együtt nem együtműködő, tehát a célértékeket el nem érő betegek alacsonyabb támogatási kulcsot kapjanak, mivel esetükben az életmódváltás meg nem lépésével a szedett gyógyszer hatékonysága elmarad a várttól. Ennek hatékony működése is befektetést és komplex, protokoll szintű megközelítést igényel, hiszen az

ellátórendszer minden szereplőjének a beteget a megfelelő együttműködés irányába kell ösztönöznie, és megfelelő monitoring rendszer kialakítása is szükséges.

- Az e-recept bevezetése

Az e-recept lehetővé teszi a szigorúbb ellenőrzést, így az előírásoknak való megfelelést, a duplikált gyógyszerelés, illetve a több gyógyszer szedése esetén jelentkező megsokszorozott mellékhatások kiszűrését, így az azok kezeléséből eredő költségek csökkentését.

A támogatáspolitikai hatékonyságát tovább javító, a 2013. évet érintő hosszú távú intézkedések a következők lehetnek:

- Új terápiás felülvizsgálati rend

A terápiás hatékonyság folyamatos felülvizsgálatát az egészségbiztosítónak évente kötelezően el kell végeznie a finanszírozási protokollok lehető legszélesebb körben történő bevezetése mellett.

- Eredményesség alapú betegségregiszterek

A gyógyszerek befogadásának előfeltétele betegségregiszter felállítása, vagy a készítmény hozzákapcsolása egy kórképhez tartozó regiszterhez mindazon újonnan támogatásba kerülő gyógyszerkészítmények esetében, illetve meghatározott átmeneti időt követően már támogatott gyógyszerkészítmények kapcsán, melyeknél meghatározott eredményesség alapú paraméter megállapítható.

- A fekvő- és járóbeteg gyógyszerellátás harmonizálása

További hatékonysági tartalékot jelent, ha a kórházak állami kézbe kerülésével lehetőség nyílik a fekvő- és járóbeteg-ellátás gyógyszerfelhasználása makroszintű összhangjának megteremtésére. Ez a nemzetközi gyakorlat szerint az ún. interface management.

- Sávós befizetési rendszer átalakítása

A gyógyszerkassza betartása érdekében felmerülhet a gyógyszergyártói sávós befizetési rend felülvizsgálata.

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

Nemzetközi összehasonlításban Magyarország relatíve sokat költ jóléti ellátásokra, miközben az elemzések szerint a támogatások nem minden esetben az arra rászorulókhhoz jutnak el. Az elfogadott és tervezett intézkedések célja ennek megváltoztatása, már rövidtávon a rendszer

célzottabbá tétele és a gazdasági aktivitás, a munkába állás ösztönzése, támogatása. Ezen a területen a legfontosabb intézkedések:

- a szociális támogatások átalakítása, nominális értékének fenntartása,
- változások a családtámogatási rendszerben,
- az egészségkárosodási járadékok rendszerének átalakítása.

A CSALÁDTÁMOGATÁSI RENDSZER VÁLTOZÁSAI

A pénzbeli családi támogatások a magyar családpolitikának hangsúlyos elemét képezve számos formában jutnak el a családokhoz; így például családi pótlék, anyasági támogatás, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, életkezdési támogatás, pénzbeli gyermekvédelmi támogatás, három vagy több gyermekes családok gázár-támogatása, vagy akár a 2011-ben bevezetett családi adókedvezmények formájában.

A Kormány fő célkitűzése a családok megerősítése, amely – mint kiemelt fontosságú alapérték – az új Alaptörvényben is kifejezésre került.

Kutatásokkal alátámasztott tény, hogy Magyarországon a családok több gyermek vállalását tervezik, mint amennyit ebből végül megvalósítanak, melyjelenség okai a bizonytalan munkaerő-piaci kilátásokra, a folyamatosan változó családtámogatási rendszerre, a rugalmas foglalkoztatással kapcsolatos intézkedések hiányára, és a gyermekek napközbeni ellátási lehetőségének rövidülésére vezethetők vissza.

A Magyar Kormány célja, hogy gondoskodik állampolgáiról a különböző életmódok közötti valós választási lehetőség biztosításával, úgy, hogy elősegíti döntéseiket a számukra fontos kérdésekben. Lényeges a gyermekvállalással kapcsolatos akadályok megszüntetése, és az, hogy a család, valamint a munka, a karrier összeegyeztethető legyen. Ezt elősegíti a legrugalmasabb részmunkaidős foglalkoztatás továbbá magas színvonalú és elérhető napközbeni ellátási lehetőségek biztosítása.

A Kormány ennek megfelelően egyaránt figyelembe veszi a családok és a foglalkoztatás fontosságát, és az adózási rendszeren keresztül ismeri el ezeket az értékeket és szükségleteket. Olyan rendszer került bevezetésre, amely biztosítja a gyermeket nevelő családoknak, hogy – támogatások és pótlékok helyett – a keresetükhöz kapcsolódó adókat tudják csökkenteni.

A *családi adókedvezmény* bevezetésével a gyermek(ek)et nevelők csökkenthetik adóalapjukat, így minden gyermeket nevelő, gazdaságilag aktív család helyzete javul 2011-

től. Az egy, illetve két gyermeket nevelő szülők havonta 62.500 forint – nettóban havonta gyermekenként 10.000 forint -, míg a három vagy több gyermeket nevelők havonta 206.250 forint – nettóban havonta gyermekenként 33.000 forint - kedvezményt számolhatnak el a jövedelmükkel szemben. A kedvezményt bármelyik szülő kérheti, és annak összege megosztható közöttük. Mindennek eredményeként 2011. első félévében a két gyermeket nevelő szülők nettó jövedelme 13,8%-kal, a három gyermeket nevelő szülők nettó jövedelme 22%-kal növekedett.

A költségvetés tehát a gyermekekkel kapcsolatos költségeket az adórendszeren keresztül ismeri el, így a családi támogatások – 2011-ben és 2012-ben a családi pótlék, az anyasági támogatás, a gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, életkezdési támogatás, pénzbeli gyermekvédelmi támogatás - összegei nem emelkednek, azok nominális értéke megőrzésre kerül.

A rendszer központi eleme az univerzális *családi pótlék*. Minden gyermeket nevelő szülő – a gyermek után - jogosult a családi pótlékre, tekintet nélkül a jövedelmi, vagy foglalkoztatási helyzetére. Ez az ellátás adható a gyermek születésétől a tanköteles, illetve a nem tanköteles, de közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek 20. életévének betöltéséig (23. életévének betöltéséig a sajátos nevelésű igényű tanuló esetében, illetve életkori megkötés nélkül a súlyosan fogyatékos személy esetében, amennyiben az rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik).

A közoktatási intézményben tanulmányokat folytató tanuló után 2010. augusztus 30-át követően a családi pótlék iskoláztatási támogatásként kerül folyósításra, elősegítve ezzel a rendszeres iskolalátogatást. Az iskoláztatási támogatás folyósítása felfüggesztésre kerül, ha a tanköteles korú gyermek ötven tanítási órát igazolatlanul mulaszt. Abban az esetben, ha a gyermek tankötelezettségét újra teljesíti, a felfüggesztett családi pótlék természetben folyósítható.

A rendszer további hangsúlyos eleme a *gyermekgondozási segély*. A családok támogatásáról szóló törvény 2011. január 1-től hatályos módosítása értelmében – fő szabályként - a gyermekgondozási segély (GYES) a gyermek kétéves kora helyett ismét a hároméves koráig jár (abban az esetben is, ha a gyermek 2010. április 30-a és 2011. január 1-e között született). További lényeges elem, hogy változtak a GYES-sel és a gyermeknevelési támogatással kapcsolatban a munkavégzésre vonatkozó szabályok. 2011. január 1-től a gyermek egyéves korának betöltése után a GYES mellett részmunkaidőben, heti 30 órában végezhető munka. Ez lehetővé teszi a szülők számára, hogy a gyermekneveléssel és a munkával kapcsolatos kötelezettségüknek egyaránt eleget tehesse. A tartósan beteg

gyermeket nevelő szülőre a munkaidő korlátozás nem vonatkozik a gyermek egyéves korának betöltését követően.

Ikergyermek esetében a munkaidő korlátozást úgy valósul meg, hogy amennyiben az érintett személy teljes munkaidőben dolgozik úgy a GYES általános összegét, amennyiben heti 30 órában dolgozik, úgy az ikrek után járó emelt összegű GYES összeget kapja. Nagyszülői GYES esetében a gyermek 3 éves koráig keresőtevékenység nem végezhető.

Családi támogatások 2011-2012-ben

Forintban

Családi pótlék	12200-25900 /hó/gyermek
Családi adókedvezmény	1 gyermek: 10000/hó 2 gyermek: 20000/hó 3 vagy több gyermek: 33000/gyermek/hó
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	11600/gyermek/év+természetbeni juttatás
Anyasági támogatás - ikrek esetében	64125 85500/gyermek
GYES - ikrek esetében	28500/hó 2 gyermek: 57000/hó 3 gyermek: 85500 /hó 4 gyermek: 114000 /hó 5 gyermek: 142500 /hó 6 gyermek: 171000 /hó
GYET	28500/hó

EGÉSZSÉGGÁROSODÁSI JÁRADÉKOK RENDSZERÉNEK ÁTALAKÍTÁSA

(A rendszer átalakítása összefüggésben áll a Nyugdíjbiztosítási Alap „profil-tisztításával”, amelyet külön pont mutat be.)

Az egészségkárosodáson alapuló ellátások rendszerszerű átalakítása érinti az átmeneti járadékban, bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában és a rendszeres szociális járadékban részesülőket. Ezek a pénzbeli ellátások azoknak az egészségkárosodott személyeknek nyújtott rendszeres pénzellátások, akinek a meghatározott mértékű egészségkárosodása a keresőtevékenység folytatásának időtartama alatt keletkezett, és ezzel összefüggésben a jelenlegi vagy az egészségkárosodását megelőző munkakörükben, illetve a képzettségüknek megfelelő más munkakörben való foglalkoztatásukra rehabilitáció nélkül nem alkalmasak. Az ellátásokra való jogosultsági szabályokat a 387/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet tartalmazza. A Kormány benyújtotta az Országgyűlésnek "A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról" szóló T/5000 sz. törvényjavaslatot, mely értelmében e kormányrendelet 2012. 01. 01-től hatályát veszti.

Az átalakítás lényegi eleme, hogy a járadékra jogosult személy esetében szükséges az egészségkárosodás mértékének felülvizsgálata és amennyiben a felülvizsgálat során az egészségkárosodott személy munkaképesnek bizonyul, úgy a járadékok jelenlegi formájában történő további folyósítása indokolatlan. A változtatás következtében az egészségkárosodott személyek szociális járadékairól szóló kormányrendelet, valamint a megváltozott munkaképességűek támogatási rendszere is átalakulhat. A változtatás hangsúlyos célja a foglalkoztatás növelése az érintett személyek körében, továbbá egyensúlyosabb helyzet kialakítása a munkajövedelmek és az egészségkárosodási járadékok között, úgy hogy az az elsődleges munkaerő-piacon foglalkoztatottak számának növelésével járjon.

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ÁLTAL NYÚJTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK REFORMJA

A 2012. évi költségvetés tervezetében az önkormányzati szociális segélyezésre két fontos alapelv érvényesül:

- határozottabban jelenjen meg a foglalkoztatási szándék, szűnjön meg a szociális ellátórendszerben kapható jövedelempótló támogatások munkavállalással szembeni ellenőztő hatása;
- a valóban rászorulóknak a jövőben is számíthassanak a szociális háló védelmére, ám a normatív (törvényi) feltételeket nem teljesítő segélyezése a szükséges szintre szűküljön.

Az első elv (foglalkoztatás erősítése) érvényesülését szolgálják az aktív korúak ellátásának szabályozásában és mértékében javasolt változások: a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) összegének 20%-os mérséklése és a rendszeres szociális segély maximálása.

- Az FHT az az ellátás, amelyet az aktív korú nem foglalkoztatott személyek kapnak arra az időszakra, amikor közfoglalkoztatásba (Start-munka programba) nem tudják őket bevonni (az ellátás elődje a bérpótló juttatás – BPJ – volt). Az összege 2011-ben megegyezett az öregségi nyugdíj legkisebb összegével (28500 Ft), 2012-ben 20%-kal, 22800 forintra mérséklődik. Az önkormányzatok önrésze továbbra is az FHT 20%-a.

A támogatásban részesülő személy köteles az iskolai végzettségétől és szakképzettségétől függetlenül a kirendeltség által felajánlott munkát – beleértve a közfoglalkoztatást (Start-munkát) is – elvállalni. Köteles továbbá a munkaügyi központ által felajánlott képzési lehetőséget, vagy munkaerő-piaci programban való részvételt elfogadni. További fontos szabály, hogy FHT csak annak a személynek folyósítható, aki évente legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni, illetve teljesíti az önkormányzatok által helyi rendeletben meghatározott egyéb követelményeket, mint például a közvetlen lakókörnyezet rendben tartását.

- A rendszeres szociális segély összegének maximálása: míg korábban akár a nettó minimálbér 90%-át is megkaphatták a rászoruló egyének, addig a jövőben már kétféle maximálás is érinti az ellátást:
  - = ha egy családban csak rendszeres szociális segélyre jogosult személy él, ennek összege nem lehet magasabb, mint a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-a,
  - = ha a családban FHT-ra és rendszeres szociális segélyre jogosult személy is él, akkor e két ellátás együttes összege nem lehet magasabb a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ánál.

A második elv (a segélyek normativitásának erősítése) azért szükséges, mert az utóbbi időben párhuzamosan emelkedett az un. normatív és nem-normatív (méltányossági, helyi hatáskörben nyújtott) segélyekben részülők száma, ezáltal jelentősen megnövekedett az e célokra fordítandó költségvetési kiadások összege is.

A 2012. évi költségvetési törvényjavaslat célja kettős: egyrészt kiemelt szándék, hogy továbbra is számíthassanak a szociális háló védelmére a leginkább rászorulóknak (akik a törvényi rászorultsági feltételeket teljesítik), de ezzel párhuzamosan az is kívánatos, az önkormányzatok tudatosabb méltányos segélyezési politikát folytassanak. Ennek érdekében a költségvetési törvényjavaslat mérsékli a helyi hatáskörű ellátásokhoz nyújtott hozzájárulást, és egy esetben meg is szünteti a normatív segélyezésen túli méltányossági támogatás lehetőségét (lakásfenntartási támogatás).

4. ÚJ KÖZPÉNZÜGYI SZABÁLYOZÁS

Az Országgyűlés 2011. április 18-án fogadta el Magyarország új Alaptörvényét. Az új Alaptörvény külön fejezetben foglalkozik a közpénzekkel, a központi költségvetésről szóló törvénnyel, az államadóssággal, és a nemzeti vagyonnal.

Az Alaptörvény elvi szinten rögzíti, hogy kötelező a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíteni. Mind a nemzeti köztulajdonra, mind a közpénzekre kiterjedően rögzíti a nyilvánosság általi megismerhetőséget azzal, hogy az ezekre vonatkozó adatokat közérdekű adatnak minősíti.

Az Alaptörvény szigorú követelményt állít a költségvetési gazdálkodás elé annak érdekében, hogy az aktuális szükségletek vagy érdekek túlzott előtérbe helyezése ne róhasson elviselhetetlen terhet a jövő generációkra. Az államadósság tartós és tendenciaszerű

csökkentését tartja kívánatosnak, ennek megfelelően az államadósság azon szintjét, amely felelős gazdálkodás mellett tolerálható a bruttó hazai termék felében - az európai uniós követelményekből fakadó értéknél még kisebb összegben - határozza meg.

Mivel az államadósság jelenlegi szintje a Javaslatban előirányzott 50%-os szintnél jóval magasabb, ezért az Alaptörvény e célszint eléréséig az államadósság csökkentését írja elő a költségvetési törvény megalkotására jogosult Országgyűlés és a költségvetés végrehajtásáért első helyen felelős Kormány számára.

A fenti fiskális szabályok szem előtt tartása alól csak kivételes körülmények beállta esetén, azokkal arányos mértékben kap lehetőséget a Kormány. Mivel az államadósság és a bruttó hazai termék esetében is annak egyértelmű meghatározása szükséges, az Alaptörvény törvényi szintre utalja ezek számítási módjának megállapítását. (A részletes szabályokat a Magyarország pénzügyi stabilitásáról szóló T/5130 számú törvényjavaslat tartalmazza.

Az Alaptörvény rendelkezése szerint a helyi önkormányzat kölcsönfelvétele vagy más kötelezettségvállalása — törvényben meghatározottak szerint — feltételhez, illetve a Kormány hozzájárulásához köthető.

Az Alaptörvény a fentiekén túl tartalmazza a közpénzek védelméről és a nemzeti köztulajdonról szóló alapvetéseket. A köztulajdon elidegenítését a Javaslat tartalmi feltételekhez is köti azzal, hogy csak törvényben meghatározott célokból teszi azt lehetővé, valamint — törvényi kivételekkel — előírja az átruházás értékarányosságát. A nemzeti köztulajdon átruházása, hasznosítása körében pedig csak olyan szervezettel lehetne szerződni, amelynek a tulajdonosi háttere, illetve tevékenysége átlátható.

Az Alaptörvény tartalmazza a Magyar Nemzeti Bankra (MNB), az Állami Számvevőszékre (ÁSZ) vonatkozó legfontosabb kérdéseket, továbbá - egyedülálló módon - a Költségvetési Tanácsra vonatkozó szabályokat.

A MEGÚJULT KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS

Az új Alaptörvény értelmében a Tanács tagjai az MNB és az ÁSZ mindenkori elnöke, valamint elnöke a köztársasági elnök által megbízott személy. Az új szabályok értelmében a Költségvetési Tanács az Országgyűlés törvényhozó tevékenységét támogató szerv, amely vizsgálja a költségvetési törvény megalapozottságát, továbbá véleményt formál bármely pénzügyi kihatással bíró, illetve pénzügyi rendszert érintő szabályozási javaslatról. Fentiekén túl az Alaptörvény egyedülálló jogosítvánnyal ruházza fel a Költségvetési Tanácsot. A

központi költségvetésről szóló törvény elfogadásához a Költségvetési Tanács előzetes engedélye szükséges, ennek hiányban Országgyűlés nem fogadhatja el a törvényt.

A Költségvetési Tanáccsal, valamint feladataival, működésével kapcsolatos részletes szabályozást a Magyarország pénzügyi stabilitásáról szóló T/5130 számú törvényjavaslat tartalmazza.

ÚJ ÁLLAMHÁZTARTÁSI TÖRVÉNY

Az Alaptörvényben megfogalmazott adósságszabály szükséges végrehajtási szabályai megalkotása mellett sor került a közel húsz éves államháztartásról szóló törvény teljes felülvizsgálatára. Az Országgyűlésnek benyújtott új közpénzügyi törvényjavaslat átláthatóbb szerkezetű, olvashatóbb szabályozás, amely – a jelenleginél – sokkalta részletesebb, megalapozottabb tervezési szabályokat vezet be, amelyek középtávon is biztosítják majd a költségvetési források megalapozott tervezését, a költségvetés fenntarthatóságát, ezzel is biztosítva az Alaptörvényben rögzített adósságcsökkentés megvalósítását.

1.a sz. Melléklet **A 2012. ÉVI HIÁNYCÉLT MEGALAPOZÓ INTÉZKEDÉSEK A BENYÚJTOTT KÖLTSÉGVETÉSI TÖRVÉNYJAVASLATBAN**

Széll Kálmán Terv		455*	
		Milliárd forint	Jogszabályi hivatkozás
1. FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKAERŐPIAC		158	
Passzív munkaerőpiaci ellátások csökkentése			
Az álláskeresési segély megszüntetése		27,2	2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról
A bérpótló juttatás (BPJ) rendszerének átalakítása		0,0	
Az álláskeresési járadék feltételrendszerének szigorítása		50,0	2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról
Aktív és szakképzési eszközök csökkentése			
Az aktív és szakképzési munkaerőpiaci eszközök egy részének kiváltása hasonló célú EU-s forrásokkal		40,5	T/4365. számon benyújtott törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről
Táppénzkiadás csökkentése			
Táppénz-folyósítás szabályozásának felülvizsgálata, módosítása		10,0	A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. módosítása
Szociális transzferek összességének korlátozása			
A több jogcímen igénybe vehető szociális és családtámogatási transzferek összességének maximalása		11,9	2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról; T/4365. sz. törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről (3. melléklet 10. pont); a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása (69. § 8. pont (helyi lakásfenntartási támogatás megszüntetése))
Családtámogatási ellátások			
Családtámogatási ellátások nominális rögzítése		18,0	T/4365. számon benyújtott törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről
2. NYUGDÍJRENDSZER		42	
Nyugdíjrendszer			
Év eleji emelés szabályjának megváltoztatása, emelés a fogyasztói árindex alapján		0,0	2011. évi CLXVI. törvény a költségvetést megalapozó egyes törvények módosításáról
Korkezdményes lista felülvizsgálata		8,0	2011. évi CLXVII. törvény a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról
Fegyveres testületek nyugellátási kedvezményeinek megszüntetése		8,0	2011. évi CLXVII. törvény a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról
Rokkantsághoz és egészségkárosodáshoz kapcsolódó ellátások átalakítása		25,9	Az egészségkárosodott személyek szociális járadékairól szóló 387/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet változása a T/5000 sz. törvényjavaslatnak megfelelően

3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS**26**

Nemzeti Közlekedési Holding kialakítása	A MÁV és VOLÁN integrációja, az egységes irányító vállalat létrehozása, hatékonyabb szervezetirányítás	0,0	
MÁV szervezeti átalakítása, költséghatékonyágának javítása	MÁV működésének javítása	10,0	T/4365 sz. törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről, 1. Melléklet, XVII. fejezet, 21-1-3: Helyközi személyszállítási közszolgáltatások költségterítése
Utazási kedvezményrendszer felülvizsgálata	Árkiegészítési tételek csökkentése, fogyasztói árkiegészítés csökkentése	16,0	T/4365 sz. törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről, 1. Melléklet, XLII. fejezet, 31: Fogyasztói árkiegészítés

4. FELSOÓKTATÁS**12**

Hallgatói létszámcsökkentés	Államilag támogatott és költségterítéses létszámkeret csökkentése, összetételének átalakítása, természettudományos és műszaki képzés preferálása	5,4	Kormánydöntések
Felsőoktatási strukturális intézkedések, intézményi és egyéb szervezeti kapacitások, determinációk finanszírozási kényszerek megszüntetése csökkentése	A kiüresedett kapacitások felszámolása, jogszabályi	6,6	

5. EGÉSZSÉGÜGY

Milliárd forint

Jogszabályi hivatkozás

A 1226/2011. (VI. 30.) Korm. határozat tartalmazza a gyógyszer-támogatási rendszer átalakítását a Széll Kálmán Terv szerint.

83*

Bevétel növekedés: gyógyszergyártói befizetések növelése	15,5*	A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. XCVIII. törvény módosítása
Generikus program (preferált referencia ársáv rendszer, generikus ösztönzés)	25,0	A törzskönyvezett gyógyszerek és a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszerek társadalombiztosítási támogatásba való befogadásának szempontjairól és a befogadás vagy a támogatás megváltoztatásáról szóló 32/2004. ESZCSM rendelet módosítása
a) lejárt szabadalmak - generikus készítményekkel való kiváltás és b) első generikum térnyerése	5,0	
a) biohasonló támogatási rend, és b) terápiás eredmény alapú támogatás	4,0	a.) 2006. évi XCVIII. törvény és 32/2004. ESZCSM rendelet módosítása. b.) 32/2004. ESZCSM rendelet, 41/2007. (IX. 19.) EüM rendelet (az intézeti gyógyszerárakra vonatkozó módosítások) 2012. január 1.-jei módosítása szükséges
Terápiás felülvizsgálati rend	7	32/2004. ESZCSM rendelet módosítása
Beteg-együttműködéses támogatási rend	2,0	2006. évi XCVIII. törvény és 32/2004. ESZCSM rendelet, a háziorvosok indikátor alapú teljesítményértékeléséről és az orvosok gyógyszerrendelése értékelésének egyes szabályairól szóló 11/2011 (III. 30.) NEFMI rendelet, az egészségügyi szolgáltatók gyógyszerrendelésének és kiszolgáltatásának értékeléséről, valamint a háziorvosi és gyógyszerterápiai érdekeltségi rendszer kialakításáról szóló 364/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet módosítása. Gyógyszertámogatás kiadásai jogcímen jelentkezik.
a) nemzetközi referencia-árazás és b) kombinációs készítmények felülvizsgálata, fixesítése	5,0	a) a 2006. évi XCVIII. törvény 2009. évi végli módosítása már megvalósult. A 32/2004. ESZCSM rendelet 2012. január 1-jei módosítása szükséges még. Gyógyszertámogatás kiadásai jogcímen jelentkezik. b) 32/2004. ESZCSM rendelet 2011. január 1-jén hatályba lépett módosítása. Gyógyszertámogatás kiadásai jogcímen jelentkezik.
Koleszterinszint-csökkentő gyógyszerek támogatásának csökkentése	9	A 32/2004. ESZCSM rendelet 2011. július 27-étől hatályos módosítása. Gyógyszertámogatás kiadásai jogcímen jelentkezik.
Átsorolásból eredő megtakarítás	5,0	Az átsorolt gyógyszerek részletes listáját, és az alkalmazhatóságának szakmai feltételeit az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV. 2.) NM rendeletben kell közzétenni 2012. január 1-jétől, valamint ezzel egy időben szükséges a 32/2004. ESZCSM rendelet módosítása.
Egyedi méltányosság átalakítása	3	
Közzegvállalatok átalakítása	2,5	2011. évi LXXXI. törvény az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról és a 2006. évi XCVIII. törvény 2011. július 1-jévi hatályos módosítása.
Hosszútávú, a támogatáspolitikára további hatékonytárat javító intézkedések bevezetése	0,0	

6. ÁLLAMI ÉS ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS**44**

Kötelező önkormányzati feladatok méretgazdaságos átszervezése

T/4365. számon benyújtott törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről

Helyi önkormányzatok szervezettefejlesztése

15,0

Adóhatóság megerősítése

Az adóhatóság megerősítése, az adóeljárások egyszerűsítése

0,0

Központi közigazgatás racionalizálása

Központi szervek, háttérintézmények és dekoncentrált szervek működésének racionalizálása, kiszervezések tilalma

28,9

Döntés született 7043 fő státusz megszüntetéséről.

7. ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTŐ ALAP BEFIZETÉSEI**90**

Elektronikus útdíj

0,0

Bankadó

2012-ban a bankadó mértéke még nem változik. (Ez 50% többlet az alappályához képest, ami 2012-től a bankadót 50%-os mértékben tartalmazza.) 2013-tól a bankadó az Európai Unió harmonizált szinten kerül kivételre.

90,0

Társasági adó

A társasági adókulcs nem változik 2013-tól általánosan 10%-ra

0,0

illetmények befagyasztása, az alacsony keresetű munkavállalók kompenzációjával az adójóváírás kivezetése miatt	42,8	T/4365. sz. törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről, 57-59. §
A családi támogatásokon kívüli szociális támogatások nem emelkednek	8,3	Törvényi kötelezettség nincs az ellátások emelésére
Stabilitási tartalék törlése:	241,2	
X. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium	15,8	
X. Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	0,1	
XI. Miniszterelnökség	0,4	
XII. Vidékfejlesztési Minisztérium	18,7	
XIII. Honvédelmi Minisztérium	26,3	
XIV. Belügyminisztérium	35,0	
XV. Nemzetgazdasági Minisztérium	5,9	
XVI. Nemzeti Adó és Vámhivatal	13,3	
XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	20,6	
XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium - KTIA támogatása	9,0	2011. évi CXIV. törvény a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény módosításáról
XVIII. Külügyminisztérium	7,6	
XIX. Uniók fejlesztések	0,6	
XX. Nemzeti Erőforrás Minisztérium	38,0	
XXXI. Központi Statisztikai Hivatal	1,0	
XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai	0,5	
XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások	10,0	
XLIV. A Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek és kiadások	0,5	
LXIII. Munkaerőpiaci Alap	25,3	
LXVII. Nemzeti Kulturális Alap	1,6	
LXIX. Kutatási és Technológiai Innovációs Alap	9,0	
LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap	1,1	
LXXII. Egészségbiztosítási Alap	1,1	
Fejezeti tartalék zárolása az ún. alkotmányos fejezeteknél	7,7	
Fejezeti tartalék zárolása a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alapnál	5,0	

2012. évi költségvetési törvényjavaslat

653

		Jogszabályi hivatkozás	
		Milliárd forint	
		168	
KIADÁSOK			
Felzeti kezelési előirányzatok egyedi csökkentése	4,4	2012. évi költségvetési törvényjavaslat 1. számú melléklete	
Útpenzár támogatásának megszüntetése (kiváltás díjbevetellel)	30,8	2012. évi költségvetési törvényjavaslat 1. számú melléklete (Útpenzár támogatásának elhagyása; XVII. fejezet 8. Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (kiterjesztett díjtízetés bevétele)	
Állami feladatok szűkítése, ill. elhagyása	109,6	2012. évi költségvetési törvényjavaslat 1. számú melléklete	
Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások csökkentése	5,0	2012. évi költségvetési törvényjavaslat 1. számú melléklete	
Helyi önkormányzatok által folyósított szociális támogatások átalakítása	18,4	T/4656 sz. tv.javaslatban a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása (FHT az öregségi nyugdíjminimum 80%-a)	
BEVÉTELEK			
25 %-os áfa kulcs 27%-ra emelése (kiadási oldali kompenzációval nem számolva)	150,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
személygépjármű lizing levonási tilalmának feloldása	-10,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Alkoholok adóemelése 5% (egyres esetekben 50%)	3,0	2011. évi CXXV. törvény az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról 3.§.5-8.§	
Dohány jövedéki minimumadó emelése (2011nov-2012máj-2012nov): cigarettára: 8%-7%-4%, vágott dohány: 11,8%-10,6%-7,4%	23,5	2011. évi CXXV. törvény az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról 9-11.§	
Gázolaj adójának emelése 13 Ft/l-rel a tuvarozók által visszaigényelhető összeg, valamint a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj visszaigényelhetőségi arányának emelésével kompenzálva	16,0	2011. évi CXXV. törvény az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról 1-2.§. 17. §	
Reprezentáció és üzleti ajándék tao alóli szája alá vonása	6,6	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Veszteségelhatárolás szűkítése	31,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Reprezentáció és üzleti ajándék tao alóli szája alá vonása	-1,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Reprezentáció és üzleti ajándék tao alóli szája alá vonásának eho vonzata	9,4	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Online szerencsejáték megadóztatása, pénznyerő automaták játékadójának megemelése	32,0	2011. évi CXXV. törvény az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról 18-31.§	
Járukelalpap szélesítése (főállású egyéni és társas vállalkozók)	29,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Biztosított egészségbiztosítási járulékmérték emelése 1%ponttal	83,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Új adónem (gépjárművek kgfb kapcsán)	24,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Népegészségügyi termékadónál adóbázis szélesítése, adómértékek emelése	10,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Cégauto adó: adószint emelése 40 %-kal, differenciált; kW-alapú, a környezetvédelmi osztálybazonolási figyelembe vevő adótáblával (jelenleg cm3 alapú az adó)	20,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Gépjármű vagyonszerzést terhelő illeték alapjának újraszabályozása. (A jármű hajtómotorjának hengerűrtartalma helyett annak teljesítményétől és a jármű korától függ)	6,5	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Általános tértelti eljárási illeték emelése	1,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Egyes bírósági eljárási illetékmértékek emelése	3,2	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról	
Termékdíjak emelése	36,0		
Rendszámítábla csere	12,0		
		1413*	

*: A költségvetési törvényjavaslat benyújtása után elfogadott módosítás következtében az egészségügy területén a K+F ráfordítások után érvényesíthető engedmény mintegy 7 milliárd forinttal mérsékelheti a gyártói befizetésekből származó bevételt. Ennek következtében az egészségügy területén elérhető megtakarítás 76 milliárd forintra, a Széll Kálmán Terv összes költségvetési hatása 448 milliárd forintra, a hiánycélt megalapozó összes intézkedés együttes hatása 1406 milliárd forintra módosul.

1.b sz. Melléklet AZ ELFOGADOTT ADÓVÁLTOZÁSOK 2012. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSA

Összesen		541	Jogszabályi hivatkozás
		Milliárd forint	
25 %-os áfa kulcs 27%-ra emelése (kiadási oldali kompenzációval nem számolva)		150,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
személygépjármű lizing levonási tilalmának feloldása		-10,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Alkoholok adóemelése 5% (egyes esetekben 50%)		3,0	2011. évi CXXV. törvény az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról 3.§, 5-8.§
Dohány jövedéki minimumadó emelése (2011.nov-2012.máj-2012.nov): cigarettá: 8%-7%-4%, vágott dohány: 11,8%-10,6%-7,4%		23,5	2011. évi CXXV. törvény az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról 9-11.§
Gázolaj adójának emelése 13 Ft/l-rel a fuvarozók által visszaigényelhető összeg, valamint a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj visszaigényelhetőségi arányának emelésével kompenzálva		16,0	2011. évi CXXV. törvény az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról 1-2.§, 17.§
Regisztrációs adómértékek csökkentése statikus hatás		-25,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
EVA kulcs 37%-ra, bevételi határ 30 millió Ft-ra emelkedik		46,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
10% EHO béren kívüli juttatásokra		40,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Reprezentáció és üzleti ajándék tao alól szja alá vonása		6,6	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Veszteségelhatárolás szűkítése		31,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Reprezentáció és üzleti ajándék tao alól szja alá vonása		-1,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Reprezentáció és üzleti ajándék tao alól szja alá vonásának eho vonzata		9,4	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Online szerencsejáték megadóztatása, pénznyerő automaták játékadójának megemelése		32,0	2011. évi CXXV. törvény az államháztartás stabilitását elősegítő egyes adótörvények módosításáról 18-31.§
Járműkezelés szűkítése (főállású egyéni és társas vállalkozók)		29,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Biztosított egészségbiztosítási járulékmérték emelése 1%ponttal		83,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Baleseti adó (gépjárművek kgf-ban)		24,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Népegészségügyi termékadónál adóbázis szélesítése, adómértékek emelése		5,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Cégauto adó: adószint emelése 40 %-kal, differenciált, kW-alapú, a környezetvédelmi osztálybesorolást figyelembe vevő adóabálával (jelenleg cm3 alapú az adó)		20,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Gépjármű vagyonszerzést terhelő illeték alapjának újraszabályozása. (A jármű hajtómotorjának hengerűrtartalma helyett annak teljesítményétől és a jármű korától függ)		6,5	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Általános tételeljárás illeték emelése		1,0	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Egyes bírósági eljárási illetékmértékek emelése		3,2	2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról
Termékdíjak emelése		36,0	
Renószámítási csere		12,0	

1.c sz. Melléklet TARTALÉKBA HELYEZETT KIADÁSI ELŐIRÁNYZATOK KÖLTSÉGVETÉSI HATÁSA

milliárd forint	2012	2013
Alkotmányos (nem a Kormány irányítása alatt álló) fejezetek		
Előirányzatok egyenletes 3%-os megterhelése (mentesítettek nélkül)*	5,0	5,0
I. Országgyűlés		
Közszolgálati média-támogatás**	3,0	3,0
IX. Helyi önkormányzatok támogatásai és helyben maradó személyi jövedelemadója		
Önkormányzatok és társulásaik európai uniós fejlesztési pályázatai saját forrás kiegészítésének támogatása	2,0	2,0
Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések	5,5	5,5
Belterületi utak szilárd burkolattal való ellátása	1,5	1,5
A Széll Kálmán tér felújításának, a térség tömegközlekedési kapcsolatai, Kaposztásmegyer vasúti és egyéb fővárosi közösségi közlekedés fejlesztésének támogatása	2,0	0,0
Egy és két számjegyű országos főközlekedési utak fővárosi szakaszai karbantartásának támogatása	0,5	0,5
Római parti árvízvédelmi védmű megvalósításának támogatása	0,5	0,5
X. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium		
Volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezése	2,5	0,0
XII. Vidékfejlesztési Minisztérium		
Osztatlan földtulajdon kimérésének költségei	2,5	2,5
Folyó kiadások és jövedelemtámogatások (TOP-UP)	3,0	3,0
XIII. Honvédelmi Minisztérium		
Nonprofit korlátolt felelősségű társaságok támogatása	1,0	1,0
XIV. Belügyminisztérium		
Intézmények beruházási kiadásai	3,0	3,0
XV. Nemzetgazdasági Minisztérium		
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara támogatása	1,0	1,0
Szervezetátalakítási alap	2,0	2,0
XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium		
Vasúti hidak és acélszerkezetek felújítása	2,0	2,0
Infokommunikáció szolgáltatások, konszolidáció	2,0	2,0
XLIII. Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások		
Az állam tulajdonosi felelősségével kapcsolatos környezetvédelmi feladatok finanszírozása	4,0	4,0
Stadionfejlesztés	6,0	6,0
Az MNV Zrt. Tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos kifizetések	2,0	2,0
Állami tulajdonú ingatlanvagyon felmérése	1,0	1,0
Összesen	52,0	47,5

Széll Kálmán Terv (2013)		787	
		Milliárd forint	Jogszabályi hivatkozás
1. FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKAERŐPIAC			
176			
Passzív munkaerőpiaci ellátások csökkentése	Az álláskeresői segély megszüntetése	27,2	2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról
	A bérpótló juttatás (BPJ) rendszerének átalakítása	0,0	
	Az álláskeresői járadék feltételrendszerének szigorítása	50,0	2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról
Aktív és szakképzési eszközök csökkentése	Az aktív és szakképzési munkaerőpiaci eszközök egy részének kiváltása hasonló célú EU-s forrásokkal	40,5	T/4365. számon benyújtott törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről
Táppénzkiadás csökkentése	Táppénz-folyósítás szabályozásának felülvizsgálata, módosítása	10,0	A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. módosítása
Szociális transzferek összességének korlátozása	A több jogcímen igénybe vehető szociális és családtámogatási transzferek összességének maximálása	11,9	2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról; T/4365. sz. törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről (3. melléklet 10. pont); a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása (69. § 8. pont (helyi lakásfenntartási támogatás megszüntetése))
Családtámogatási ellátások	Családtámogatási ellátások nominális rögzítése	36,0	Nincs törvényi kötelezettség az ellátások emelésére
2. NYUGDÍJRENDSZER			
68			
	Év eleji emelés szabályának megváltoztatása, emelés a fogyasztói árindex alapján	0,0	2011. évi CLXVI. törvény a költségvetést megalapozó egyes törvények módosításáról
Nyugdíjrendszer	Korkezdvezményes lista felülvizsgálata	12,9	2011. évi CLXVII. törvény a korhatár előtti öregségi nyugdíjnak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról
	Fegyveres testületek nyugellátási kedvezményeinek megszüntetése	10,0	2011. évi CLXVII. törvény a korhatár előtti öregségi nyugdíjnak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról
Rokkantsághoz és egészségkárosodáshoz kapcsolódó ellátások átalakítása	Rokkantsági nyugdíj-megállapítás felülvizsgálata, ellátások átalakítása	44,8	T/5000 sz. tv. jav. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásáról és egyes törvények módosításáról

3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

		60
Nemzeti Közlekedési Holding kialakítása	A MÁV és VOLÁN integrációja, az egységes irányító vállalat létrehozása, hatékonyabb szervezetiirányítás	15,0
MÁV szervezeti átalakítása, költséghatékonyágának javítása	MÁV működésének javítása	29,0

T/4365 sz. törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről. Elfogadás előtt álló Baross Gábor Program

Utazási kedvezményrendszer felülvizsgálata
 Árkiegészítési tételek csökkentése, fogyasztói árkiegészítés csökkentése

T/4365 sz. törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről (Fogyasztói árkiegészítés)

4. FELSOÓKTATÁS

		22
Hallgatói létszámcsökkentés	Államilag támogatott és költségterítéses létszámkeret csökkentése, összetételének átalakítása, természettudományos és műszaki képzés preferálása	15,5
Felsőoktatási strukturális intézkedések, intézményi és egyéb szervezeti kapacitások, determinációk csökkentése	A kiüresedett kapacitások felszámolása, jogszabályi finanszírozási kényszerek megszüntetése	6,6

Kormánydöntések

kormánydöntések, valamint 1355/2011. (X. 21.) Korm. határozat és 1365/2011. (X. 13.) Korm. határozat

5. EGÉSZSÉGÜGY

Milliárd forint

Jogszabályi hivatkozás

113

A 1226/2011. (VI. 30.) Korm. határozat tartalmazza a gyógyszer-támogatási rendszer átalakítását a Széll Kálmán Terv szerint.

Bevétel növekedés: gyógyszergyártói befizetések növelése	8,5	A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. XCVIII. törvény módosítása
Generikus program (preferált referencia ársáv rendszer, generikus ösztönzés)	25,0	A törzskönyvezett gyógyszerek és a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszerek társadalombiztosítási támogatásba való befogadásának szempontjairól és a befogadás vagy a támogatás megváltoztatásáról szóló 32/2004. ESZCSM rendelet módosítása
a) lejáró szabadalmak - generikus készítményekkel való kiváltás és b) első generikum térnyerése	7,0	
a) biohasonló támogatási rend, és b) terápiás eredmény alapú támogatás	5,0	a.) 2006. évi XCVIII. törvény és 32/2004. ESZCSM rendelet módosítása. b.) 32/2004. ESZCSM rendelet, 41/2007. (IX. 19.) EüM rendelet (az intézeti gyógyszerárakra vonatkozó módosítások) 2012. január 1-jei módosítása szükséges
Terápiás felülvizsgálati rend	7	32/2004. ESZCSM rendelet módosítása
Beteg-együttműködéses támogatási rend	4,0	2006. évi XCVIII. törvény és 32/2004. ESZCSM rendelet, a háziorvosok indikátor alapú teljesítményértékeléséről és az orvosok gyógyszerrendelése értékelésének egyes szabályairól szóló 11/2011 (III. 30.) NEFMI rendelet, az egészségügyi szolgáltatók gyógyszerrendelésének és kiszolgáltatásának értékeléséről, valamint a háziorvosi és gyógyszerterápiai érdekeltségi rendszer kialakításáról szóló 364/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet módosítása.
a) nemzetközi referencia-árzás és b) kombinációs készítmények felülvizsgálata, fixesítése	5,0	a) a 2006. évi XCVIII. törvény 2009. év végi módosítása már megvalósult. A 32/2004. ESZCSM rendelet 2012. január 1-jei módosítása szükséges még. Gyógysértámogatás kiadási jogcímen jelenkezik. b) 32/2004. ESZCSM rendelet 2011. január 1-jén hatályba lépett módosítása.
Koleszterinszint-csökkentő gyógyszerek támogatásának csökkentése	14,0	A 32/2004. ESZCSM rendelet 2011. július 27-étől hatályos módosítása.
Átsorolásból eredő megtakarítás	5,0	Az átsorolt gyógyszerek részletes listáját, és az alkalmazhatóságának szakmai feltételeit az egészségügyi szakellátás társadalombiztosítási finanszírozásának egyes kérdéseiről szóló 9/1993. (IV. 2.) NM rendeletben kell közzétenni 2012. január 1-jétől, valamint ezzel egy időben szükséges a 32/2004. ESZCSM rendelet módosítása.
Egyedi méltányosság átalakítása	5,0	1997. évi LXXXIII. törvény és a 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet módosítása szükséges 2012. január 1-jétől.
Közgyógyellátás átalakítása	2,5	2011. évi LXXXI. törvény az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról és a 2006. évi XCVIII törvény 2011. július 1-jétől hatályos módosítása.
Hosszúávú, a támogatáspolitikai további hatékonyságát javító intézkedések bevezetése. a) Preferált referencia ársáv-rendszer további hatékonyságának javítása b.) Új terápiás felülvizsgálati rend c.) Takarékos gyógyszerfelhasználást biztosító szabályozási elemek d.) Eredményesség alapú betegségre-giszterek e.) Az e-recept bevezetése f.) A fekvő- és járóbeteg gyógyszerellátás harmonizálása g.) Sávos befizetési rendszer átalakítása	25,0	A 2006. évi XCVIII. törvény, a 32/2004. ESZCSM rendelet, a társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyszerekről és a támogatás összegéről szóló 1/2003. (I. 21.) ESZCSM rendelet és a 44/2004. (IV. 28.) ESZCSM rendelet 2013. január 1-jétől hatályos módosítása szükséges még. Amennyiben szükséges Kormánydöntés 2012. szeptemberében várható.

6. ÁLLAMI ÉS ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS**129**

T/4365. számon benyújtott törvényjavaslat Magyarország 2012. évi költségvetéséről. 2013-ban továbbá: a közszolgálatok egy részének állam általi átvétele miatt hatékonyságnövekedés. A hitelegedélyezés miatt önkormányzati hiány csökkentése. Szaktörvényekből eredő feladatellátási köztöltések szűkítése. Egyes fejlesztési célú állami támogatások mérséklése.

Kötelező önkormányzati feladatok méretgazdaságos átszervezése

Helyi önkormányzatok szervezetrefejlesztése

100,0

Működési hiány megtiltása, fejlesztési hitelfelvétel csak a Kormány által kontrolláltan

Folyamatban van a jogszabályalkotás.

Adóhatóság megerősítése

Az adóhatóság megerősítése, az adóeljárások egyszerűsítése

0,0

Központi közigazgatás racionalizálása

Központi szervek, háttérintézmények és dekoncentrált szervek működésének racionalizálása, kiszereződések tilalma

28,9

Döntés született 7043 fő státusz megszüntetéséről.

7. ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTŐ ALAP BEFIZETÉSEI**220**

Elektronikus útdíj

Változatlanul érvényes az elektronikus útdíj bevezetése, és a 2013-tól évi 100 Mrt Ft többlet bevételeire vonatkozó kormányzati döntés. Jelenleg a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium több változatot vizsgál döntéshozatalára.

100,0

Bankadó

Társasági adó

A társasági adókulcs nem változik 2013-tól általában 10%-ra

120,0

2011. évi CLVI. törvény az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról